Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН · 29 июнь 1972 йил, пайшанба · № 150 (15.321). · Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМ СИСТЕМАСИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ҳунар-техника таълими системасини янада такомиллаштириш масаласи юзасидан қарор қабул қилдилар. Халқ хўжалигини ривожлантириш ва ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш борасида КПСС XXIV съезди илгари сурган вазифалар малакали ишчилар тайёрлаш сифатини янада яхшилашни талаб этади. Ҳунар-техника билим юртлари, дейилади қарорда, ёшларни профессионал тайёрлаш ва ишчилар синфининг муносиб ўринбосарларини вужудга келтиришнинг асосий мактаби бўлиб қолмоқда. Ҳунар-техника билим юртларида касб-ҳунар орттирган ёш ишчиларнинг кўплари ишлаб чиқариш илғорлари ва рационализаторлари, меҳнат коллективларининг раҳбарлари бўлиб қолдилар. Кейинги йилларда ўрта ҳунар-техника билим юртлари тез ривожланмоқда Ёшлар ана шу билим юртларида касбларни ўрганмоқдалар, шунингдек умумий ўрта маълумот олмоқдалар.

Қарорда кўрсатиб ўтилганидек, ҳунар-техника билим юртларининг ишида жиддий нуқсонлар бор. Ўқув жараёнида ўқувчиларга таълим-тарбия бериш бирлиги етарли даражада таъминланмаётир, ишчилар меҳнати мазмунида содир бўлаётган ўзгаришлар ҳамиша ҳам эътиборга олинмоқда, деб бўлмайди. Ҳунар-техника таълимининг илмий проблемалари суст ишлаб чиқилмоқда.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари министрликлар ва идоралар зиммасига ҳунар-техника билим юртларининг фаолиятидаги камчиликларни тугатиш, таълим-тарбия ишининг сифатини яхшилаш мажбуриятини юкладилар. Ҳунар-техника билим юртлари ҳар томонлама ривожланган, техника соҳасида билимдон ёш ишчиларни, ғоявий жиҳатдан сабот-матонатли профессионал маҳоратни эгаллаган, янги техникани ўзлаштира ва такомиллаштира оладиган, коммунизм қурувчиларнинг олдинги сафларида бораётган ишчилар синфининг революцион ва меҳнат анъаналарини кўпайтира оладиган кишиларни тайёрлашларига эришмоқ керак.

Ҳунар-техника таълимини янада такомиллаштириш мақсадида қуйидаги тадбирларни бажариш зарур деб топилди:

Ишчилар синфининг ёш ўринбосарларини тайёрлашнинг энг перспектив формаси бўлган ўрта ҳунар-техника билим юртлари кенгайтирилсин ва мустаҳкамлансин, бу билим юртларида ёшларнинг ҳунар ва умумий ўрта таълими юксак даражада бўлиши таъминлансин;

Ўрта умумий таълим мактабини тамомлаб чиққан ёшларга ишчи малакасини ўргатувчи техника билим юртлари ривожлантирилсин, ҳунар-техника таълими системасида, ишчилар синфининг муносиб ўринбосарларини тайёрлашда уларнинг роли оширилсин;

Оммавий касб кадрларини тайёрлайдиган 1-2 йиллик ҳунар-техника билим юртларининг иши яхши йўлга қўйилсин. Ўқувчиларнинг ишчи ёшлар кечки (сменали) мактабларида умумий таълимни давом эттириш учун зарур шарт-шароит вужудга келтирилсин. Корхоналарнинг раҳбарлари ана шу билим юртларини тамомлаганларидан кейин заводлар, қурилишлар, совхозларга келган ёшларнинг умумий ўрта таълимни тугаллашлари тўғрисида ғоят зўр ғамхўрлик қилишлари лозим.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Госпланига, СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитетига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, министрликлар ва идораларга мамлакат хўжалигини ривожлантиришнинг узоқ муддатга мўлжалланган истиқболларини белгилаб чиқиш вақтида ўрта ҳунар-техника билим юртлари шахобчаларини янада кенгайтиришни кўзда тутишни таклиф этдилар. Бундан мақсад — ҳунар-техника таълимидан ўрта маълумотли ишчилар тайёрлашга изчиллик билан ўта боришдир.

Билим юртларида ишчи кадрлар тайёрлашни перспектив планлаштириш такомиллаштирилсин, ана шу билим юртларини ўз вақтида комплектлаш чоралари кўрилсин. Хусусан саноат ва қишлоқ хўжалигининг янги ва тез ривожланаётган тармоқлари учун тайёрланадиган ишчилар миқдори кўпайтирилсин. Билим юртларининг таълим-моддий базасини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш чоралари амалга оширилсин. Таълим устахоналари ва хўжаликлари, лаборатория ва кабинетлар замонавий ускуналар, приборлар, инструментлар билан таъминлансин.

СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитетига СССР Маориф министрлиги, СССР Педагогика фанлари академияси, министрликлар ва идоралар билан биргаликда 1972-1974 йилларда ўрта ҳунар-техника билим юртлари учун ўқув планлари ва программаларини ишлаб чиқиш, ана шу ўқув планлари ва программаларида профессионал ва умумий таълим тайёргарлигининг илмий жиҳатдан асослаб берилган нисбатини белгилаш, таълим, тарбия ва ишлаб чиқариш жараёнларининг ўзаро боғланишини таъминлаш, янги ўқув программаларига мувофиқ, фан, техниканинг энг янги ютуқларини ва илғор тажрибани эътиборга олиб, ўрта ҳунар-техника билим юртлари учун дарсликлар ва ўқув қўлланмалари тайёрлаш ҳамда нашр этиш таклиф этилди.

Ҳунар-техника таълими органларига ўқувчиларга таълим беришнинг самарали форма ва методларини қўлланишни таъминлаш, ўқув жараёнида замонавий техника воситаларини кенг татбиқ этиш таклиф қилинди. Ўқувчиларни ғоявий сиёсий, ахлоқий, эстетик ва жисмоний тарбиялашни кучайтиришга алоҳида эътибор берилсин.

Ҳунар-техника билим юртларининг директорлари, корхоналар, қурилишлар, совхозлар ва колхозларнинг раҳбарлари ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг ишлаб чиқариш практикасини уюштириш ва ўтказишни анча яхши йўлга қўйишлари, улар ҳосил қилган профессионал билим ва маҳоратни мустаҳкамлашга, меҳнатнинг ғоят унумли методларини ўзлаштириб олишларига кўпроқ эътибор беришлари керак. Меҳнатни илмий асосда уюштириш юксак даражада бўлган илғор корхоналарда практика ташкил этилсин. Ўрта ҳунар техника билим юртларини тамомлаб чиқувчиларга ўрта таълимни тугаллаганликлари ва касб бўйича разряд берилганлиги тўғрисида диплом топширилади.

(Давоми 2-бетда).

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

◆ ҲАММА ЖОЙДА 50 ЦЕНТНЕРЧИЛИК ҲАРАКАТИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК. БУНИНГ УЧУН: ИЮНЬ ОЙИНИНГ ҚОЛГАН КУНЛАРИ ВА ИЮЛЬ ОЙИДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ ҚИЗҒИН ДАВОМ ЭТТИРАЙЛИК.

◆ КУЛЬТИВАЦИЯ, СУҒОРИШ, ОЗИҚЛАНТИРИШНИ БИР-БИРИГА БОҒЛАБ ОЛИБ БОРАЙЛИК. КУНЛИК ГРАФИКНИ БИР ЯРИМ—ИККИ ҲИССА ҚИЛИБ БАЖАРАЙЛИК.

◆ АВЖИ ПАСТ ҒЎЗАЛАРНИ ТАБАҚАЛАБ ПАРВАРИШ ҚИЛАЙЛИК.

◆ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЗАРАРКУНАНДАЛАРИНИ БУТУНЛАЙ ҚИРИБ ТАШЛАНГ.

◆ ҲАММА ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

КЕКСА СУВЧИ

Коммунист Бозорбой Турсунов ўттиз тўрт йилдан буён Андижон область Москва районидаги «Москва» колхозида сувчилик қилади. Отанинг бу йилги аҳди ўзи хизмат қилаётган бригадада 45 центнердан «оқ олтин» етиштиришга муносиб ҳисса қўшишдир. Шу мақсадда ҳар куни бир ярим гектар майдондаги ғўзаларни обиҳаётга қондиряпти.

Бригаданинг уч марта комплекс парваришдан чиқарилган, икки марта қондириб суғорилган 110 гектар майдондаги ғўзалари ёппасига гуллаб, тугунчалар ҳосил қиляпти.

С. ЗАЙНОБИДДИНОВ.

СУРИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ВИЗИТИГА ДОИР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Араб социалистик уйғониш партиясининг бош секретари Сурия Араб Республикасининг президенти Ҳафиз Асад 1972 йил июлининг бошларида расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.

Самарқанд область Жомбой районидаги Улуғбек номли совхозда ғўзалар барқ уриб ўсяпти. Совхоз ишчилари шу кунларда ҳосилга ҳосил қўшиш учун парваришни кўчайтиришмоқда. Шу кунга қадар 3 минг гектар майдондаги серавж ғўзалар тўртинчи марта комплекс ишловдан чиқарилмоқда. Суратларда: (юқорида) совхознинг П. Очилов бошлиқ бригада далаларида ғўзаларга ишлов бериш пайти ва пастда эса хўжаликда 40 центнерчилик ташаббусини бошлаб берган Б. Санақулов бошлиқ бригада далаларида меҳнат пайти.

Ф. Лутфуллаев фотолари.

ҒАЛЛА — ДАВЛАТГА!

ИККИ РАЙОН РАПОРТИ

ҚАРШИ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Район деҳқонлари йиллик ғалла тайёрлаш планини бажардилар. Давлат омборларига 6700 центнер ўрнига 7100 центнер дон етказиб берилди. Планнинг бажарилишига «Москва», «Пахтаобод», «Ленинизм», «Ленин йўли» колхозларининг ғаллакорлари катта ҳисса қўшдилар. Район ғаллакорлари давлатга яна 23 минг центнер дон сотишга сўз бердилар. Айни кезда келаси йил ҳосили учун уруғлик дон ва чорва моллари учун озуқа тайёрлаш кучайтириб юборилди.

Ульянов районининг ғаллакорлари ҳам қабул пунктларига 7550 центнер дон етказиб бериб, давлатга дон сотиш йиллик планини 110 процент бажардилар. Район деҳқонлари ҳосилдорликни гектар бошига 14 центнерга етказиш, давлатга дон сотиш планини 400 процент бажариш учун курашмоқдалар.

ҒЎЗА КЎСАКЛАДИ

ҚАМАШИ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Калинин номли колхознинг Бойқул Жўраев бошлиқ бригада пахта далаларида ғўза кўсаклади. Бригада пахтакорлари ғўза икки қулоқ бўлиши билан парваришни бошлаб юборгандилар. Моҳир механизатор Норқул Бекназаров 64 гектар майдондаги ғўзаларга тўрт марта ишлов бериб, уни тўрт марта озиқлантирди. Шу кунгача барча майдонлар икки марта сувдан чиқарилди. Ғўзага ишлов бериш, озиқлантириш, суғориш каби тадбирлар агротехника муддатларида ўтказиляпти.

П. ГАДОЕВ.

ҚАРДОШЛИК, САМИМИЙЛИК ВАЗИЯТИДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР ҳукумати 27 июнда Катта Кремль Саройида Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош министри Фидель Кастро Рус шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда ўртоқ Фидель Кастро Русга ҳамроҳ бўлиб келган кубалик партия ва давлат арбоблари, шунингдек Куба Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Рауль Гарсия Пелаес ҳам бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, бошқа расмий кишилар бўлишди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Қадрли ўртоқ Фидель Кастро!

Сизни ва сиз билан бирга келган кубалик дўстларни — қаҳрамон озодлик оролининг вакилларини зўр хурсандлик билан табрикламоқдамиз. Куба республикаси бизнинг ватанимиздан бир қанча минг километр олисда, ўртада денгиз ва океанлар бор. Лекин Куба ҳар бир совет кишиси қалбига яқин ва азиздир. Сизларни азиз меҳмонлар қаторида кутиб олаётган КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати сизлар билан бизнинг бу янги учрашувимиз партияларимизнинг бирлигини, қардошлик алоқалари, идеология ва мақсадларнинг муштараклиги билан ўзаро боғланган халқларимизнинг дўстлигини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлашига ишонадилар.

Ўзларингизга яхши маълумки, азиз дўстлар, бизнинг кўп миллионли партиямиз, совет халқи қардош Кубага, Америка қитъасидаги биринчи социалистик революция бўлган Куба революциясининг ишига ниҳоят даражада хайрихоҳлик билан қараб келмоқдалар.

Кубадаги революционерларнинг бир қанча авлоди давом эттириб келаётган ажойиб традицияларни биламиз. Испан истилочиларига қарши Хосе Марти руҳлантирган жанг. Америка империализмига қарши кураш йиллари, Куба пролетариатининг жанговар чиқишлари, Монкададаги қилинган ва тилларда достон бўлиб қолган штурм, «Гранма» десанти ва Сьерра-Маэстра эпопеяси — мана шуларнинг ҳаммаси Куба тарихигагина хос воқеалар эмас.

Куба революцияси шунчаки бир воқеа бўлган эмас. Жаҳон озодлик ҳаракатининг йилномасидаги ҳақиқатан ҳам ёрқин саҳифалар Куба революцияси билан боғланган.

Яқин келгусида Куба халқи, у билан бирга эса Совет Иттифоқи халқлари, қардош социалистик мамлакатларнинг халқлари янги социалистик давлат — Куба Республикаси ташкил топганлигининг 14 йиллигини нишонлайдилар. Шу йиллар давомида амалга оширилган революцион ўзгаришлар Куба жамиятининг қиёфасини бутунлай ўзгартириб юборди, ишчилар, деҳқонлар, халқ зиёлиларининг ижодий имкониятларини очиб ишга солишга имкон берди. Экономика ва маданиятни ривожлантирмоқ учун, социализм қурилишнинг янги босқичларига ўтмоқ учун бақувват пойдевор яратилмоқда.

Революцияда осон йўллар бўлмайди, биз буни ўз тажрибамиздан биламиз, партиямизнинг асосчиси ва жаҳон пролетариатининг улуғ йўлбошчиси В. И. Ленин ҳокимият ишчилар синфи билан унинг иттифоқчилари қўлига ўтгандан кейин бошланадиган революцион ишнинг мураккаблигини неча марталаб кўрсатиб ўтган эди. Бу — жамиятни бошқаришнинг янги системасини яратиш, планли социалистик хўжаликни йўлга қўйиш, экономикани юксалтириш ва шу асосда меҳнаткаш халқнинг турмушини яхшилаш йўлида қилинадиган ишлардир. Ижтимоий муносабатларни тубдан ўзгартириш, янги кишини тарбиялаш кун сайин қаттиқ меҳнат қилишни, халқнинг барча маънавий ва жисмоний кучларини уюштиришни талаб этади. Бу масъулиятли вазифаларни кучли синфий душманга қарши, шиддатли кураш олиб бориб, сизларнинг эса яна бунинг устига энг катта империалистик давлатга бевосита яқин турган ҳолда кураш олиб бориб ҳал этишингизга тўғри келади.

Агар мана шу қийинчиликларнинг ҳаммасини ўзича, халқаро вазиятдан ажратилган ҳолда олиб қаралса, бу қийинчиликлар енгиш мумкин бўлмайдигандек кўриниши мумкин. Лекин ҳамма гап шундаки, эндиликда социализм инсоният тараққиётида ҳукмрон йўналиш бўлиб қолган шароитда социалистик революция туғилиб ғалаба қозонмоқда. Социалистик Куба якка-ёлғиз эмас, у жаҳон социалистик системасининг мустаҳкам таркибий қисмидир. Унинг халқаро позицияларини, манфаатларини ва хавфсизлигини Куба Коммунистик партиясининг қатъий сиёсати ва Куба революцион халқининг қаҳрамонлиги маҳкам муҳофаза қилиб турибди, шу билан бирга унга СССР, социалистик ҳамдўстликнинг бошқа мамлакатлари ҳам мадад бериб, ўзларининг сиёсий нуфузлари билан қувватлаб турибдилар. Биз буни бир неча марта айтганмиз ва ҳозир ҳам жуда қатъият билан такрорламоқдамиз.

Куба халқига нисбатан қардошлик ҳисларимиз тўғрисида гапирар эканмиз, бу бизнинг назокат ва мулозамат юзасидан айтаётган гапларимиз эмас. Ленининг интернационализм принципларига асосланган дўстликни биз, совет коммунистлари ҳар доим энг ишчанлик, энг амалий бирдамлик билан боғлаб келганмиз ва бундан буён ҳам шундай қилавeрамиз. Совет — Куба муносабатлари йилдан-йилга бойимоқда ва такомиллашмоқда. Бу муносабатлар хилма-хил ҳамкорликни ўз ичига олади. Биз ҳам бу муносабатларни янада ривожлантираверишга, янги поғоналарга кўтараверишга тайёрмиз.

Сиз, ўртоқ Фидель, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишлаб сўзлаган нутқингизда, Ленин таълимоти ҳаммага хос эканлигини, ҳар бир чинакам революционер шу таълимотга амал қилиши лозим деган фикрни уқтириб ўтган эдингиз.

Дарҳақиқат, ленинизм шундай ғоявий негиздирки, у турли мамлакатлардаги ишчилар синфининг, меҳнаткашларнинг мақсади ва сиёсатини белгилаб бермоқда, уларнинг курашига изчил интернационал тус бермоқда. Шу сабабли мана шу буюк таълимот ғояларини ўз мамлакатларининг ўзига хос шароитида амалга ошираётган коммунистлар учун ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам, социалистик қурилишнинг амалий тажрибаларини улар билан ҳар доим ўзаро баҳам кўриш ниҳоят даражада зарурдир.

Сиз шу сафарингизда янги турмуш қураётган бир қанча дўстона мамлакатларга бориб келдингиз, ўша мамлакатлардаги халқлар қилаётган қизғин меҳнат самараларини ўз кўзингиз билан кўрдингиз. Европадаги социалистик мамлакатларда социалистик қурилишнинг бой ва кўп қиррали практикаси билан танишдингиз, энди сиз кейинги йилларда бизда, Совет Иттифоқида қилинган ишларни, бизнинг халқимиз партия XXIV съезди белгилаб берган планларни бажара бориб, қандай катта вазифаларни ҳал этаётганлигини кўришингиз мумкин.

(Давоми иккинчи бетда).

ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

Тошкент олий партия мактабини яна бир гуруҳ тингловчилар тамомлаб чиқди. Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистон партия ходимларидан 44 киши мактабнинг тўрт йиллик бўлимида таҳсил кўриб, олий маълумотга эга бўлганликлари ҳақида диплом олишди. Ана шу республикалар партия ташкилотлари вакилларидан 97 киши мактабнинг икки йиллик бўлимида қайта тайёргарликдан ўтишди.

28 июнда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида мактабни битириб чиқувчиларнинг тантанали йиғилиши бўлди. Мактаб директори, профессор М. Ғ. Ваҳобов ўқиш якунлари тўғрисида доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов нутқ сўзлади.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов иштирок этди. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ИШЧИЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

СССР ташкил топган куннинг шонли 50 йиллиги шарафига муносиб армуғон ҳозирлаш юзасидан социалистик мусобақани қизитиб меҳнат қилаётган республикамиз пойтахти саноат корхоналарининг коллективлари юбилей йили олти ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планини муддатидан илгари — 28 июнда ошириб адо этдилар. Бу ғалабани қўлга киритишда Тошкентнинг Ҳамза, Ленин, Собир Раҳимов, Октябрь районлари саноат корхоналарининг коллективлари катта ҳисса қўшдилар.

Тошкент шаҳар саноат корхоналарининг азамат коллективлари ой охиригача пландан ташқари 19 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилишга аҳд қилдилар.

УЛКАН МАРРАЛАР

НАМАНГАН, 28 июнь. (ЎзТАГ). Қишлоқ хўжалик ходимларининг бу ерда бўлиб ўтган область кенгаши мўл ҳосил тўплаш ва 1972 йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш борасида пахтакорларнинг масъулиятли вазифаларини муҳокама қилди.

Область партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев ишларнинг бориши ҳамда область партия ташкилоти, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассислари, барча қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг энг муҳим вазифалари тўғрисида кенгаш аҳлига ахборот берди.

Кенгашда СоюзНИХИ директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси С. Х. Йўлдошев, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг ректори, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг мухбир аъзоси А. Имомалиев, Тўрақўрғон район партия комитетининг биринчи секретари М. Бобохонов, Поп районидаги Ленин номли колхоз раиси А. Одилов, Учқўрғон районидаги Ленин номли совхоз директори Ф. Турсунов сўзга чиқиб, кўкламда ва ёз бошларида об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши натижасида юз берган қийинчиликларни деҳқонлар ўз фидокорона меҳнатлари билан бартараф қилаётганликлари тўғрисида гапирдилар. Шу билан бирга баъзи районларда ва хўжаликларда экинларни парвариш қилиш ишлари сусайиб кетишига йўл қўйилаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари область пахтакорлари номидан Фарғона водийси дала меҳнаткашларига қарата мурожаатнома қабул қилдилар. Наманганликлар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини рекорд ҳосил билан нишонлаймиз ва Ватанга камида 400 минг тонна «оқ олтин» етказиб берамиз. Ҳар гектар ердан 31 центнердан ҳосил кўтарамиз деб дадил айтдилар. Ҳосилнинг олтмиш проценти машинада териб олинади. Кўпгина хўжаликлар ҳар гектар ердан 45 — 50 центнердан ҳосил кўтариш ва бутун пахтанинг 80 — 95 процентини машинада териш мажбуриятини олдилар.

Наманганликлар қўшни Андижон ва Фарғона областларининг пахтакорларини бу йил пахта етиштиришни анча кўпайтириш учун бутун куч-ғайратларини сарфлашга даъват этдилар.

Кенгаш қатнашчилари мамлакатга уч миллион тонна пахта етказиб берадиган Фарғона ва Зарафшон водийлари пахтакорлари ўртасида социалистик мусобақани ташкил этишни ва июль ойининг дастлабки кунларидаёқ юбилей мажбуриятларининг бажарилиши юзасидан областлар ўртасида ўзаро текширишни бошлаб юборишни таклиф қилдилар.

(Боши биринчи бетда).

ҚАРДОШЛИК, САМИМИЙЛИК ВАЗИЯТИДА

Муҳтарам дўстлар!

Биз, коммунистлар, шуни яхши биламизки, муштарак революцион ишимизда ҳал этиладиган проблемалар ҳали кўп, булар осон проблемалар эмас. Лекин биз жаҳонда ривож топаётган революцион ўзгаришларни сира тўхтатиб бўлмаслигига мутлақо аминмиз. Бунга жаҳон социалистик ҳамдўстлиги гарантия бўлиб турибди, бу ҳамдўстликнинг сиёсий, иқтисодий ва мудофаа қудрати тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Ишчилар ҳаракати ва миллий озодлик ҳаракатининг жаҳон социалистик системаси билан мустаҳкам боғланиб, биргаликда ҳаракат қилаётганлиги ҳам бунга гарантия бўлиб турибди.

Халқаро ишларда ленинча йўлни изчиллик билан ўтказиб келаётган КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати социалистик мамлакатларнинг ҳамкорлигини ҳар томонлама ривожлантиришни, уларнинг дўстлиги ва қардошлик иттифоқини мустаҳкамлашни ўзларининг биринчи галдаги вазифалари деб билмоқдалар. Социалистик ҳамдўстликнинг ўзи империализмнинг йўлини тўсиб турган энг катта кучдир, тинчлик ва социал тараққиётнинг таянчидир.

Ҳозирги кунда барча мамлакатларда миллион-миллион курашчилар инсониятнинг келажагини жамиятни революцион тарзда ўзгартириш йўли билан яхшилаш учун ҳаракат қилмоқдалар. Халқаро ишчилар синфи, жаҳон коммунистик ҳаракати мана шу курашчиларга етакчилик қилмоқда.

Биз ҳозирги вазиятга сергаклик билан қараб, реал баҳо бермоқдамиз. Халқаро кескинликни юмшатишдаги муваффақиятларга қарамай тинчлик, миллий ва социал озодлик ишининг душманларига қарши яна оғир курашлар олиб боришга тўғри келади. Марксчи-ленинчилар империализмнинг халқ манфаатига зид моҳияти ва унинг агрессив интилишлари тўғрисида хом ҳаёл қилмайдилар.

Шарқи-жанубий Осиёда уруш олови ҳануз ловуллаб турибди. Вьетнамнинг қаҳрамон халқи, Лаос ва Камбоджа халқлари озодлик ва мустақиллик учун жанг қилмоқдалар. Биз Америка агрессиясини кескин қоралаймиз. Биз Вьетнам Демократик Республикаси портларини қамал қилиш, халқ хўжалик объектларини, алоқа йўлларини ва аҳоли пунктларини бомбардимон қилишларни кучайтириш учун кейинги вақтларда АҚШ амалга ошираётган чораларни қатъиян қоралаймиз. Америка Қўшма Штатлари урушни кенгайтираётганлигига қарши олиб борилаётган курашда вьетнамлик дўстларимиз эришган муваффақиятларни табриклаймиз. АҚШ ва иттифоқчиларининг қўшинларини Жанубий Вьетнамдан батамом олиб чиқиб кетишни, четдан ҳеч кимни аралаштирмай можарони одилона, сиёсий бартараф қилишга эришишни талаб этмоқдамиз. Вьетнам Демократик Республикаси, Жанубий Вьетнам Республикасининг Муваққат революцион ҳукумати, Камбоджанинг миллий бирлик фронти ва Лаос ватанпарварлик фронти тақдим этган таклифлар ижобий музокаралар олиб бориш ва сиёсий бартараф қилишга эришиш учун асос бўла олади деб ҳисоблаймиз. Совет Иттифоқининг бу масаладаги позицияси равшан ва ўзгармас позициядир. Вьетнам халқига бераётган мададимиз ва ҳар томонлама ёрдамимиз Вьетнам халқининг ҳаққоний иши ғалаба қозонгунча давом эттирилаверади.

Яқин Шарқда мураккаб ва хатарли аҳвол сақланиб келмоқда. Беш йилдан кўпроқ вақтдан бери араб ерларини оккупация қилиб турган Исроил агрессорлари ўзларининг босқинчилик сиёсатларини қайсарлик билан давом эттирмоқдалар. Яқин Шарқдаги вазиятни юмшатиш зарур, бунга Араб давлатларининг агрессор қўшинлари олиб чиқиб кетилсин, деган ҳаққоний талаблари асосида, хавфсизлик кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги резолюциясини бажариш асосидагина эришиш мумкин ва лозим.

Ҳинди-Хитойдаги ва Яқин Шарқдаги аҳволни тинч бартараф қилишга эришиш ҳозирги даврнинг жуда актуал вазифасидир, бу вазифа бутун дунёда кескинликни юмшатиш проблемалари билан чамбарчас боғланган.

Эски ва янги мустамлакачилик асоратининг ҳар қандай формаларига қарши, ҳар бир халқнинг ўз тақдирини ўзи ҳал этишидан иборат муқаддас ҳуқуқи учун барча қитъадаги халқлар олиб бораётган курашни Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлар билан биргаликда қўллаб-қувватламоқда.

Даврнинг социал жангларида актив қатнашиб, ўзимизнинг нуфузимиздан, реал кувватимиздан бутун социалистик система манфаатлари йўлида, ҳозирги замоннинг барча революцион кучлари манфаатлари йўлида фойдаланишга интилмоқдамиз. Халқларнинг истакларига мувофиқ коммунистлар жаҳон уруши хавфига қарши курашишни, турли социал системадаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини барқарор қилиш сари кадам-бақадам олға боришни, низоли проблемаларни музокаралар йўли билан ҳал этишга интилишни ўз бурчлари деб ҳисоблайдилар. Инсониятнинг эртанги куни ҳақиқатдан тинчлик куни бўлиши учун ҳамма чораларни кўрмоқдамиз.

Халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган курашда кейинги йилларда анчагина натижалар қўлга киритилди. Франция билан ва Европадаги бошқа бир қанча капиталистик давлатлар билан ҳамкорлик қилишга киришдик ва бу ҳамкорлик муваффақиятли ривожланмоқда. Совет Иттифоқи ва Польшанинг, Германия Федератив Республикаси билан тузган шартномалари кучга кирганидан кейин Европада тинчликни мустаҳкамламоқ учун янги имкониятлар очилмоқда. Чегараларнинг бузилмаслиги тўғрисидаги принцип таъкидланганлиги, куч қўлланишдан ва куч билан таҳдид қилишдан воз кечилганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси Умумжаҳон сиёсий иқлимини яхшилашга ўзининг самарали таъсирини ўтказмоқда.

Юксак доирада олиб борилган Совет — Америка музокараларида ҳам биз мана шу позицияда, давлатларнинг тенглигини эътироф қилиш ҳамда барча мамлакатлар ва халқларнинг қонуний манфаатларини ҳурматлаш асосида давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципининг барқарор қилиш позициясида туриб иш олиб бордик. Бу музокараларнинг натижалари жаҳондаги реал аҳволни акс эттирди, деб ҳисобламоқдамиз. Бу натижалар ялпи тинчлик ва халқаро хавфсизлик манфаатларига, барча мамлакатлардаги халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушмоқда. Эндиги гап тузилган муҳим битимларни амалга оширишда қолди.

Тинч-тотув яшаш принципини барқарор қилдиришга интилаётган эканмиз, шуни яхши биламизки, бу муҳим ишдаги муваффақиятлардан идеология курашини сусайтириш мумкин деган маъно асло келиб чиқмайди. Аксинча, бу курашнинг кучаяверишига икки социал система ўртасидаги кураш формаси тағин ҳам кескинлашаверишига тайёр бўлиб туришимиз керак. Икки социал система курашининг қандай натижа билан якунланиши тўғрисида бизда шак-шубҳа йўқ, чунки тарих ҳақиқати, ижтимоий ривожланишнинг объектив қонунлари — биз томонда!

Шуни уқтириб ўтмоқчиманки, ўртоқлар, партиямизнинг XXIV съездида белгилаб берилган ташқи сиёсат йўли коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йил Москвада бўлиб ўтган халқаро кенгашида қўйилган вазифаларга тўла равишда мувофиқдир.

У ёки бу давлатларнинг халқаро ишлардаги роли тўғрисида кейинги вақтларда кўп гапирилмоқда. Ҳатто «ўта буюк давлат» термини ҳам пайдо бўлиб қолди. Биз мамлакатлар ўртасидаги синфий тафовутларни хас-пўшлашга қарши чиқмоқдамиз. Совет Иттифоқи ҳақиқатан буюк ва қудратли давлат, лекин у аввало синфий социалистик ташқи сиёсат ўтказаётган социалистик давлатдир. Социализм кучларини мустаҳкамлаш, барча халқларнинг эркин ва мустақил бўлишига, тинч меҳнат қилишга баббаравар ҳаққи борлиги учун халқаро майдонда бир-бири билан маҳкам боғланиб иш олиб бораётган бошқа қардош социалистик мамлакатлар «катта» ёки «кичик» давлат сиёсатини эмас, балки мана шундай синфий социалистик ташқи сиёсатни ўтказиб келмоқдалар.

Қадрли ўртоқ Фидель!

Яна бир марта шуни уқтириб ўтмоқчиманки, сизнинг визитингизга, бошланган музокараларга катта аҳамият бермоқдамиз. Ҳамма масалалар устида батафсил фикрлашиб олиш ва Совет — Куба муносабатларини янада ҳар томонлама ривожлантириш йўлларини биргаликда белгилаб олиш имконияти бизни астойдил қувонтирмоқда. Сиз билан учрашувимиз партиямиз ва халқларимизни муштарак революцион ишда тағин ҳам мустаҳкамроқ қилиб жипслаштиришига аминмиз.

Энди кези келгандан фойдаланиб ва бу ерда ўтирганларнинг ҳаммаси номидан Ленин ордени билан мукофотланганлигингиз муносабати билан сизни чин кўнгилдан яна бир марта қутлашга ижозат бергайсиз. Партиямиз, совет халқи шу мукофот билан қардош Кубанинг раҳбари, мамлакатимизнинг содиқ дўсти, халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбоби сифатида сизнинг қилган хизматларингизни тақдирладилар.

Сиз бориб келган қардош мамлакатларда коммунистлар, меҳнаткашлар сизларни жуда самимий, дўстона кутиб олганликларидан хурсандмиз.

Совет диёрида ҳам сиз мана шундай қизғин ва хушнудлик билан кутиб олинаётганлигингизни ҳис қилган бўлсангиз керак, деб ишонаман.

— Ўртоқ Фидель Кастронинг соғлиғи учун, барча кубалик дўстларнинг соғлиғи ва муваффақиятлари учун!

— Коммунистик партия ва революцион ҳукумат раҳбарлигида социализм қураётган қаҳрамон Куба халқи учун!

— Совет Иттифоқи билан Куба Республикасининг буюк социалистик интернационализм принципларига асосланган дўстлиги ва ҳар томонлама ҳамкорлиги мустаҳкамланаверсин!

Сўнгра Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош Министри Фидель Кастро Рус нутқ сўзлади.

ЎРТОҚ ФИДЕЛЬ КАСТРО РУС НУТҚИ

Қадрли ўрток Брежнев!

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари бўлмиш қадрли ўртоқлар!

КПСС Марказий Комитетининг, СССР Олий Совети Президиумининг ва Совет ҳукуматининг аъзолари бўлмиш қадрли ўртоқлар!

Делегациямиз, партиямиз ва халқимиз шаънига КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан ҳозиргина ўрток Л. И. Брежнев айтган қизғин қардошларча бирдамлик сўзларидан ниҳоят даражада миннатдормиз.

Минг йиллар давомида инсоният синфий жамиятдан бўлак жамиятни билган эмас. Эксплуататорларга ва эксплуатация қилинувчиларга бўлинган нафратомуз дунёдан бўлак дунё тўғрисида инсонда бошқа тасаввур бўлган эмас. Қуллар, плебейлар, крепостнойлар, косиблар, деҳқонлар, пролетарлар инсоният жамиятининг ривожланиши давомида бир-бирини алмашлаб турган ҳукмрон озчилик асорати остида ишлаб келдилар ва азоб тортдилар.

Тарихнинг аламли йўли беҳисоб мазлумлар авлодларининг тўкилган тери ва қони билан суғорилган. Инсониятнинг шафқатсиз қонунлар билан чамбарчас боғланган бу тарихи муайян моддий шароитларнинг пайдо бўлишига ва одамнинг одам эксплуатация қилишини батамом ва абадий тугатиши лозим бўлган ижтимоий синфнинг рўёбга чиқишига олиб келди ва энг эркин ақл эгаларининг сиёсий тафаккурини жамият тарихини бошқарадиган қонунларни ўрганишга ва очишга йўллади. Маркс билан Энгельс бу қонунларни ўргандилар ва шу қонунларга асосланиб, тарихнинг боришини ўзгартирувчи синф бўлган пролетариатнинг илмий доктринасини яратдилар. Ленин бу доктринани ривожлантирди ва амалда доҳиёна қўллади. Россия ишчилар синфи Ленин ва у яратган партия раҳбарлигида биринчи социалистик революцияни эксплуатация қилинаётган деҳқонлар билан иттифоқ бўлиб амалга оширди ва инсониятнинг узоқ давом этган машаққатли ва мушкул ривожланиш жараёнида социалистик революция билан бирга энг чуқур социал ўзгаришларни ҳам амалга оширди. Маркс таъбири билан айтганда, инсониятнинг олд тарихига хотима берилди ва унинг чинакам тарихи бошланди. Октябрь революциясининг, рус ишчилар синфининг, Ленинининг ва Ленин тузиб берган большевистик партиянинг роли мана шундай бўлди.

Ҳеч бир сана, ҳеч бир факт, ҳеч бир инсон, шу кунгача бўлиб ўтган воқеаларнинг биронтаси инсоният ҳаётига шу қадар катта таъсир кўрсатолмаган эди. Бироқ Октябрь ниҳоят даражада оғир йўлнинг бошланиши эди, холос: қаҳрамон Париж коммунасини мудҳиш ва чуқур синфий нафрат билан йиртқичларча бостиришдаёқ ўзини кўрсатган капиталистик давлатлар Россияга қарши ҳарбий интервенцияни бошлаб юбордилар. Англия, Франция, Япония, Америка империалистлари ва бошқа реакционерлар революцияни бўғиб ташламоқ учун ўз қўшинларини юбордилар. Россия ишчилари ва деҳқонлари эса Ленин раҳбарлигида туғилиб келаётган давлатни қаҳрамонларча ҳимоя қилишга мажбур бўлдилар, бу давлатга ҳамма томондан шиддатли ҳужум қилинмоқда эди.

Ленинча раҳбарлик, коммунистлар, ишчилар ва деҳқонларнинг мислсиз қаҳрамонлиги ўша вақтда революцияни сақлаб қолди. Ленин империалистик урушдан қолган вайронагарчиликларга, харобаликларга интервенциячиларнинг қўшинлари ва уларнинг малайлари олиб келган барбодлик қўшилди. Батамом вайрон бўлган, дармонсизланган, қамал ичида қолган мамлакатда социализм қуриш бошланди, бу ҳам озмунча оғир ва қаҳрамонона куч ва ғайрат талаб қилгани йўқ.

Ўша урушдан кейинги вақтда империалистларнинг бутун сиёсати СССР атрофида ғужғон ўйнади ва СССРга қарши қаратилди. Коммунизмга қарши курашмоқ учун фашизм пайдо бўлди. Гитлер СССРга қарши йўналтирилди, қўллаб-қувватланди ва қуроллантирилди. Мюнхен, буржуа ҳукуматларининг фашизм олдида таслим бўлиши, бошқа капиталистик давлатлар Чехословакияга хиёнат қилганлиги ва у парчаланиб оккупация қилинганлиги, хуллас мана шу шармандали сиёсатнинг ҳаммасини буржуазиянинг Совет Иттифоқига нисбатан нафрати руҳлантириб турди. Иккинчи жаҳон уруши ва гитлерчиларнинг совет халқига қарши агрессияси мана шуларнинг муқаррар натижаси бўлди.

Жаҳонда биринчи социалистик давлатни ҳимоя қилиб ва фашизмни емириб 20 миллион фарзандини қурбон қилган халқдан инсоният абадий миннатдор бўлиши ва унга абадий ташаккур айтиши лозим. Мамлакатни фашизмга қарши курашишга тайёрлаган беш йиллик планлар, уруш қизиб турган пайтда мудофаа саноатининг катта қисми эвакуация қилинганлиги, Ленинград, Москва, Сталинград, Кавказ, Севастополнинг қаҳрамонона мудофааси, Курск олдидаги буюк жанг ва шиддатли ҳужум бошланиб, бу ҳужум Берлинни қўлга киритиш ва Европадаги эзилиб ётган жуда кўп халқларни озод қилиш билан якунланганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси жаҳон асло унутмайдиган зўр шижоатлар бўлди.

Социалистик Берлинда, Прагада, Братиславада бизнинг делегациямиз шу жойларда олиб борилган жангларда қурбон бўлган совет солдатларининг хотирасини ҳурматлаб, уларнинг қабрларини зиёрат қилди. Руминияда, Венгрияда, Польшада, Чехословакияда ёки Германия Демократик Республикасида қаҳрамон халқингиз фарзандларининг қони кўплаб тўкилмаган биронта шаҳар ёки қишлоқ йўқ. Жаҳонни фашизмнинг қирғин хавфидан озод қилиш учун курашга қаҳрамон халқингиз мана шундай жуда катта ҳисса қўшган. Социализм яна, бу сафар бир қанча мамлакатларда уруш харобалари устида ва собиқ жанг майдонларида қад кўтаришга мажбур бўлди. Бу сафар ҳам империалистлар АҚШ бошчилигида СССРни ва бошқа социалистик мамлакатларни қамал ва иқтисодий блокада қилишни уюштирдилар. Агрессивлик мақсадида НАТО, СЕАТО, СЕНТО ва бошқа ҳарбий пактлар тузилди. СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар атрофида юзлаб ҳарбий базалар қурилди. Империалистлар атом қуролини монополия қилиб олган эдилар. Улар ўз қўлларига жаҳондаги олтинларнинг ҳаммасини тўплаб олдилар, жаҳондаги табиий ресурсларнинг катта қисмига ва уруш деярли шикаст етказмаган саноатга эга бўлиб қолдилар. Урушдан кейинги даврда улар социалистик лагерга ва революцион ҳаракатга нисбатан мана шундай афзалликларга эга бўлиб қолган эдилар.

Энг шафқатсиз империалистик ва мустамлака ҳукмронлиги шароитида яшаб келган ўнлаб мамлакатлар кейинги 27 йил ичида мустақилликка эришганликлари Октябрь революцияси бошлаб берган ўзгаришлар йўлига ғов солиб бўлмаслигини кўрсатувчи факт бўлиб турибди.

Бугунги дунёнинг сиёсий хариталари биз бундан 30 йил муқаддам кўрган ва жуда катта мустамлакачилик империялар мавжудлигини акс эттирган хариталарга мутлақо ўхшамайди.

Латин Америкасидаги бошқа мамлакатлар каби Америка империализмининг тўла иқтисодий ва сиёсий назорати остида яшаб келган бизнинг мамлакатимиз ҳам бу асоратни улоқтириб ташлаб, ўз революциясини амалга оширди, Америка қитъасида биринчи социалистик давлатни вужудга келтирди, Атлантика океанининг нариги томонида биринчи бўлиб марксизм-ленинизмнинг зафарли байроғини баланд кўтарди.

Маркс, Энгельс ва Ленин принциплари ва ғоялари изчиллик билан амалга оширилганлиги бизни ғалабага олиб келди, бу ғалабани мустаҳкамлашимизга ёрдам берди. Кубага империалистик, идеологик суқилиб кириш учун қилинган уринишларнинг ҳаммаси марксизм-ленинизм халқимизга сингдириб юборган мустаҳкам революцион онгга дуч келиб чил-парчин бўлди. Куба шу вақтгача ҳам қаттиқ иқтисодий қамалда турибди. Бизнинг мамлакатимиз мана шундай иқтисодий қамални, қўпорувчилик ишларининг энг хилма-хил формаларини, ёлланган малайларнинг ҳужумларини ва ҳарбий агрессия таҳдидини — мана шуларнинг ҳаммасини бошидан кечирди. Бироқ биз бу курашда якка-ёлғиз қолганимиз йўқ. Асосан Совет Иттифоқи, шунингдек бошқа социалистик мамлакатлар ҳам бизга имконлари борича қурол-яроғ юбориб турдилар, империалистларнинг ўз мақсадларига эришишларига — очлик вужудга келтириш йўли билан Куба халқи иродасини синдиришларига имкон бермаслик учун зарур техникавий ва иқтисодий ёрдамни бериб турдилар.

Ҳозирги кунда революцион ғояларнинг обрў ва эътибори ошиб бормоқда, бу ғоялар фақат Латин Америкаси халқлари орасидагина эмас, шу билан бирга Америка жамиятининг ўзида ҳам ёйилмоқда.

Урушдан кейинги оғир шароитларга қарамай социалистик мамлакатларнинг экономикаси кейинги йигирма беш йил ичида айниқса катта муваффақиятларга эришди. Совет фани ва техникасининг мислсиз муваффақиятлари туфайли жаҳон майдонида кучларнинг нисбати социализм фойдасига кескин равишда ўзгарди.

СССР қудрати ўсганлиги империализмнинг авантюристик, урушқоқ агрессив сиёсати йўлига мустаҳкам ғов солиб қўйди. Бу эса тинчлик учун курашдаги ҳал қилувчи омил бўлди, кейинги йилларда катта ютуқларни қўлга киритишга, Европадаги ҳозирги чегараларни тан олишга, куч қўлланишдан воз кечишга, жаҳоннинг шу районида уруш хавфини камайтиришга, шунингдек хавфсизлик масалаларига бағишлаб Европа кенгашини ўтказиш йўлида қилинаётган ҳаракатларга ёрдам бераётган омил бўлди.

Империализм анчагина ён беришга мажбур бўлиб қолди. Тинчликни сақлаб қолиш ва термоядро уруши қирғин хавфининг олдини олиш йўлида Совет Иттифоқи сарфлаётган куч ва ғайратни бизнинг партиямиз қўллаб-қувватламоқда.

Тинч-тотув яшаш принципини барқарор қилишдан ва шу йўлдаги муваффақиятлардан идеологик кураш бўшаштирилади, деган маъно асло келиб чиқмайди ва икки социал системанинг кураши давомида бу кураш тобора кескинлаша беради, деб сиз ўрток Брежнев айтган сўзларга тўла равишда қўшиламиз. Мана шу сиёсий кураш давомида империализм ўзининг халқаро жандармлик ролини бажариб, бошқа иложи қолмаган жойларда ўзининг позициясини ташлаб кета беради ва ўзининг имкони бўлган жойларда зарба беришга интилаверади.

Ҳинди-Хитойда уруш алангаси ҳануз ловиллаб турганлигини сиз ўз нутқингизда айтиб ўтдингиз. Сизнинг Вьетнам тўғрисида айтган гапларингизни, Вьетнамнинг қаҳрамон халқи олиб бораётган одилона иш ғалаба қозонгунча унга Совет Иттифоқи бундан буён ҳам зарур ёрдам ва мадад бераверади, деган сўзларингизни биз ғоят миннатдорчилик билан табриклаймиз. Вьетнамдаги қардошларимизнинг курашига Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳукумати ва халқи нечоғли вақт сарфлаётганлигини ва нечоғли диққат ва эътибор бераётганлигини биламиз. Совет Иттифоқининг ташқи сиёсат масалаларига доир баёнотлари жуда катта аҳамиятга эга бўлганлиги бизга маълум ва бу Совет Иттифоқининг қатъий сўзи эканлигини биламиз.

Яқин Шарқдаги қалтис ва хатарли аҳвол сабабли тортаётган ташвишингизга ҳам қўшиламиз ва агрессорларнинг қўшинлари олиб чиқиб кетилсин ҳамда босиб олинган территориялар батамом қайтарилиб берилсин, деб араб халқлари қилаётган ҳаққоний талабни тўла равишда қувватламоқдамиз.

Шу йил 1 майда мамлакатимиз меҳнаткашларига айтган сўзларимизни бу ерда такрорламоқчимиз: бизнинг халқимиз Совет Иттифоқининг принципиал сиёсатига тўла-тўкис ишонади. Бизнинг бу ишончимиз сизларнинг қаҳрамонона тарихингизга, жаҳон революцион ҳаракатини қўллаб-қувватлаётганлигингизга ва инсоният бахт-саодати йўлида қилаётган шижоатларингизга асосланади. Ҳали бизнинг олдимизда узоқ давом этадиган мураккаб ва машаққатли кураш турибди, лекин халқнинг ғалаба қозониши, революциянинг ғалаба қозониши, принципларнинг ғалаба қилиши муқаррар.

Азиз ўртоқлар! Совет Иттифоқига яна бир марта келиш имконияти берилганлиги учун, Совет раҳбарлари ва совет халқи бизни қизғин кутиб олганлиги учун, мени бугун Ленин ордени билан мукофотлаб, менга нисбатан юксак шараф кўрсатилганлиги учун ўзимизнинг чуқур ташаккуримизни изҳор қилмоқчимиз.

Дўстлигимизнинг ҳозирги ҳолатидан, бир-биримизни ўзаро ҳурматлашга асосланган қардошлик муносабатларимизнинг, самимий муносабатларимизнинг ҳозирги ҳолатидан ғоят мамнунмиз. Революцион партиялар ва революцион халқлар ўртасидаги муносабатлар ҳақиқатан ҳам шундай бўлиши керак. Биз мана шу дўстлик йўлида, бу дўстликни мустаҳкамлаш йўлида бундан буён ҳам толмай ҳаракат қила берамиз.

Ўрток Брежнев. Сизнинг соғлиғингиз учун, барча совет раҳбарларининг ва бу ерда ўтирган барча кишиларнинг соғлиғи учун, қаҳрамон совет халқи учун, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси учун, Куба билан СССР ўртасидаги абадий дўстлик учун қадаҳ кўтаришни таклиф қилмоқчимиз.

Л. И. Брежнев ва Фидель Кастро Рус ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қизғин, давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Зиёфат қардошлик, самимийлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

ЎРТОҚ ФИДЕЛЬ КАСТРО РУСГА ЛЕНИН ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 27 июнда Кремлда Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош министри Фидель Кастро Русга Ленин орденини топширди. Орден топшириш маросимида Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Н. В. Подгорний Фидель Кастрога мурожаат қилиб бундай деди: СССР Олий Совети Президиуми империализмга қарши курашдаги ғоят катта хизматларингиз учун, тинчлик ва социализм ишига қўшган улкан ҳиссангиз, Совет Иттифоқи билан Куба Республикаси ўртасида ҳар томонлама дўстона муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш йўлида актив иш олиб борганингиз учун сизни шу юксак мукофот билан тақдирлайди.

Ўрток Н. В. Подгорний Фидель Кастрога чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик тилайди. Куба халқининг бахт-саодати йўлидаги, Совет Иттифоқи билан Куба ўртасида дўстлик ва қардошлик муносабатларини янада ривожлантириш манфаатлари йўлидаги, тинчлик ва социализм иши манфаатлари йўлидаги фаолиятида катта муваффақиятларга эришувини истаганлигини билдирди.

Ўрток Фидель Кастро Рус ўзининг жавоб нутқида Ленин ордени билан мукофотлаб унга билдирилган юксак шараф учун СССР Олий Совети Президиумига ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Ўрток Л. И. Брежнев, бошқа совет раҳбарлари Фидель Кастро Русни юксак мукофот билан чин кўнгилдан ва самимий табрикладилар, унга сиҳат-саломатлик ва Куба Коммунистик партияси ва Куба Республикаси революцион ҳукуматининг бошлиги сифатида қилаётган катта самарали ишларида муваффақиятлар тиладилар.

(ТАСС).

ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ СИСТЕМАСИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

СССР Министрлар Советининг Фан ва техника давлат комитетига, СССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитетига халқ хўжалиги тармоқларининг ривожланишига доир янги маълумотлар билан ўқитувчилар ҳамда ўқувчиларни таъминлаш юзасидан фан-техника ахборотини уюштириш топширилди. Министрликлар ва идоралар ватан ва чет эл фани ҳамда техникасининг ютуқлари, кадрлар тайёрлаш ва ишчилар меҳнатини ташкил этиш соҳасидаги илғор тажрибага доир ахборотни тегишли соҳаларнинг ўқув юртларига систематик равишда юбориб турсинлар.

СССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитетига ва СССР Педагогика фанлари академиясига ҳунар-техника таълимининг илмий проблемаларини ишлаб чиқишга эътиборни кучайтириш таклиф этилди. Илмий тадқиқотнинг ҳозирги босқичида ҳунар-техника таълимини янада такомиллаштириш, техника тараққиётининг ишчилар меҳнати мазмунини, уларнинг психологиясини ўзгартиришга таъсири, ўрта ҳунар-техника билим юртларида ҳунар ва умумий таълим тайёргарлигини бирга қўшиб олиб бориш, таълим ва тарбия жараёнларининг мазмуни ва уларни уюштириш ҳунар таълимининг турли формалари ўртасидаги рационал нисбат каби йўналишларида олимларнинг куч-ғайратини бирлаштириш керак. СССР Педагогика фанлари академиясида ҳунар-техника таълими педагогика ва психология бўлимини ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

СССР Госпланига, СССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитетига, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ҳунар-техника таълими системасидаги ўқув юртлари учун инженер-педагог кадрлар тайёрлашни кўзда тутиш топширилди. Ҳунар-техника билим юртлари мастерлари ва ўқитувчиларининг малакасини ошириш чоралари кўрилсин, ҳунар-техника билим юртлари инженер-педагог ходимлари малакасини ошириш бутуниттифоқ институтининг филиаллари ишига эътибор кучайтирилсин. Билим юртларидаги инженер-педагог ходимлар вақти-вақти билан, 5 йил ичида камида бир марта аттестациядан ўтказиб турилсин.

Қарор иттифоқдош республикаларнинг Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари зиммасига билим юртларидаги бошланғич партия, комсомол ташкилотлари ва коллективларининг фаолиятини ўқувчиларга таълим бериш ва уларни коммунистик руҳда тарбиялаш сифатини оширишга йўналтириш, ижтимоий фанларни ўргатишга ёшларда коммунистик дунёқараш асосларини шакллантиришга, юксак маънавий фазилатлар, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида, меҳнатга ва жамоат мулкига коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор бериш мажбуриятини юклайди. Билим юртларида ижодий активлик, коллективчилик, коммунистик ахлоқ нормаларига риоя қилиш, борасида юксак талабчанлик вазияти вужудга келтирилсин.

СССР Маданият министрлиги, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги кинематография комитети, СССР Ёзувчилар союзи, СССР Композиторлар союзи, СССР Рассомлар союзи, СССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитети билан биргаликда ижодий ташкилотларнинг ҳунар-техника билим юртлари билан алоқаларини мустаҳкамлашлари, ижодий ходимларни ўқувчиларни эстетик тарбиялашга, ёшларни маданият ва санъатдан баҳраманд қилишга актив жалб этишлари, ишчилар синфининг ёш ўринбосарлари тўғрисида юксак бадиий асарлар яратишлари керак. Ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари ўртасида бадиий ҳаваскорлик кенг ривожлантирилсин.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги матбуот комитети, СССР Министрлар Советининг Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети, «Бутуниттифоқ «Билим» жамияти, газета ва журналларнинг редакциялари ёшларнинг малака ҳосил қилишлари ва умумий таълимни ривожлантириш учун ҳунар-техника таълими имкониятларини кенг кўрсатиб беришлари, ишчилар касби-корининг обрўсини кўтаришга ва билим юртларининг нуфузини мустаҳкамлашга актив ёрдам беришлари, билим юртларидаги педагогика коллективлари ва жамоат ташкилотларининг иш тажрибасини яхши ёритишлари, билим юртлари ўқувчилари ҳамда уларни тамомлаб чиқувчиларнинг ўқуви ва меҳнатини тўлароқ кўрсатиб беришлари лозим.

ВЦСПС, касаба союз ташкилотлари билим юртларида тарбия ишини кучайтириш учун корхоналардаги меҳнат коллективларининг имкониятларидан тўлиқ фойдаланишлари, билим юртлари ходимлари ва ўқувчиларнинг турмуш шароити ҳамда уларга медицина хизматини яхшилашга эришмоқлари керак. Корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари билан биргаликда билим юртларини тамомлаб чиқувчиларнинг меҳнат фаолияти бошланиши билан уларга доим эътибор бериш унумли меҳнат қилишлари касб-маҳоратларини ва умумий билим даражасини оширишлари учун зарур шарт-шароит яратиб бериш керак.

ВЛКСМ Марказий Комитети, иттифоқдош республикалар ЛКСМ Марказий Комитетлари ўлка ва область комсомол комитетлари билим юртлари комсомол ташкилотларининг фаолиятини янада юксак даражага кўтаришни таъминлашлари уларнинг иш формалари ва методларини такомиллаштиришлари лозим. Ёшларни ўқиш ва меҳнатга онгли муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга ижтимоий активликни ривожлантириш, маданий феъл-атворини юксалтиришга кўпроқ эътибор бериш керак. Ҳунар-техника билим юртлари комсомол ташкилотлари билан корхоналардаги комсомол ташкилотлари ўртасидаги алоқа мустаҳкамлансин. Ўқитувчилар ўртасида янги бутуниттифоқ физкультура комплекси — «Меҳнатга ва СССР мудофаасига тайёр» комплексини эгаллаш йўлидаги оммавий ҳаракат кучайтирилсин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, министрликлар ва идоралар СССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитети ва СССР Госплани зиммасига ҳунар-техника таълими билим юртлари биноларини қурилишини яхшилаш, шу мақсад учун ажратилган маблағларни тўла ўзлаштириш, билим юртларини ўз вақтида ишга тушириш, шунингдек хусусан қишлоқ жойларда ётоқхоналар қурилишини кенгайтириш чораларини кўриш мажбуриятини юкладилар. Билим юртлари биноларининг лойиҳасини тузиш ва уларни қуришда таълим устахоналари ётоқхоналар, маданий-маиший ва спорт иншоотлари комплексини вужудга келтириш керак.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорида ҳунар-техника таълимини янада ривожлантириш, ўрта ҳунар-техника билим юртлари шахобчаларини бутун чоралар билан кенгайтириш муҳим сиёсий ва халқ хўжалиги вазифаси эканлиги таъкидлаб ўтилади ва партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, министрликлар ва идоралар. нар-техника таълими органлари ва билим юртлари ишчилар синфининг муносиб ўринбосарларини, коммунистик қурилиш планларини амалга ошириш учун актив курашчиларни тайёрлаш ҳамда тарбиялашни яхши йўлга қўйиш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирилади.

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУСОБАҚАСИ

ҚЎЛНИ-ҚЎЛГА БЕРИБ

**Ибодулла АБДУЛЛАЕВ,
Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи.**

✦ ✦

«Совет Ўзбекистони» газетасида сирдарёлик механизатор Аҳмаджон Валиевнинг ватанпарварлик ҳис-туйғулари билан тўлиб-тошган хати босилди. Бригадамиз аъзолари бу хатни ҳар тарафлама ўрганиб чиқдилар. Бу ташаббус бизга маъқул бўлди. Биз ҳам ишни мана шу ажойиб ташаббус асосида ташкил қилишга қарор қилдик.

Бу йил бутун республикада бўлгани каби бизнинг Қорақалпоғистонда ҳам об-ҳаво паст келди. Бунинг натижасида чигит экиш ўтган йиллагидан 15-20 кунга кечикди. Бу эса ўз навбатида ғўза парваришига таъсир этмай қолмади. Кутилмаган ноқулайликлардан яна бири шу бўлдики, ерда намнинг узоқ туриб қолиши оқибатида ғўза пайкалларини ҳаддан ташқари бегона ўт босиб кетди. Ғўза энди қўшқулоқ бўлганда устма-уст жала ва дўл ёғди. Биз табиий офат натижасида бир қанча майдонларга қайта чигит экишга, офатдан омон қолган майдондаги ғўзаларни уч-тўрт марта қатқалоқдан юмшатишга мажбур бўлдик.

Бригадамиз механизаторлари табиий офатни мардонавор енгдилар. Ҳар қандай шароитда бўлмасин, мажбуриятдаги юксак хирмонни тиклашга отланган пахтакорларимиз далаларда мўлжалдаги кўчат тупларини сақлаб қолишга эришдилар. Ҳозир ҳар гектар майдонда 90-100 минг тупдан кўчат бор. Деҳқонлар ҳосил тупдан олинади дейдилар. Гектарларнинг тўкислиги — бизнинг бойлигимиз.

Бу йилги об-ҳаво шароити механизаторларнинг масъулиятини янада ошириб юборди. Бригадамизда фахрланса арзигулик механизаторларимиз бор. Ҳаким Раҳимов, Юсуфбой Йўлдошев, Рўзимбой Дурдиев, Оразбой Раҳмонов, Абдулла Саъдуллаев, Оллоберган Рейимбердиев ўртоқлар бригадамизнинг 72 гектар майдондаги пахтазорида мўл ҳосил етиштириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Пахта далаларида мўл ҳосилнинг тақдири жуда кўп омилларга боғлиқ эканлигини анча йиллик тажрибалар кўрсатиб турибди. Ўтган йили бригадамиз меҳнат аҳли гектаридан пландаги 36,5 центнер ўрнига 47,8 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарган эдилар. Шуниси қувончлики, пахтакорларимиз йилдан йилга янги марралар сари силжимоқдалар, янги меҳнат ғалабаларига эришмоқдалар. Бу йил гектаридан 50 центнердан дурдона етказишга сўз берганмиз. Мана шу юксак мажбуриятни қоплаш учун астойдил меҳнат қилаётирмиз.

Маълумки, Ўзбекистон пахтакорлари СССРнинг 50 йиллик байрами шарафига 4,5 миллион тонна «оқ олтин» тоғини бунёд этишлик учун кураш бошлаганлар. Мана шу улкан хирмоннинг 2 миллион тоннасини дала гвардиячилари — механизаторлар териб бериш мажбуриятини олдилар. Бу юксак мажбурият айни пайтда республиканинг ҳамма механизаторлари қатори бизнинг ҳам зиммамизга шарафли вазифалар юклайди.

«Оқ олтин»дан юксак хирмон кўтариш, машиналар бункеридан тонна-тонна дурдоналар тўкиш учун, аввало, далаларда мўл ҳосил яратилиши керак. Ёзнинг катта ва кенг кўламдаги улуғвор меҳнатисиз кузда мўлжалдаги хирмонни кўтариш мумкин эмас. Шунинг учун ҳам бригадамиз аъзолари эгатларга, ҳар бир ғўза тупига деҳқон меҳрини, қалб-қўрини тўкмоқдалар. Шу кунда ғўза парвариши энг масъулиятли даврга кирди. Ёз чилласи бошланди. Қуёш ҳароратини тўкиб-сочмоқда. Ғўза энди ҳар қачонгидан кўпроқ чанқоқлик сезади. Шунинг учун сувчилар бу даврда туну-кун сергак бўлишлари, ҳар бир туп ғўзани оби ҳаётга маромида қондириб боришлари зарур.

Бригадамизнинг ғўза майдонлари ҳар 6-7 кунда сувдан чиқмоқда. Ҳозир иккинчи сув тўла тугалланиб, дастлабки майдонларда учинчи сувни бошлаш тараддудини кўрмоқдамиз. Ғўзага оби ҳаёт тарашдек масъулиятли вазифани бригада аъзолари Юсуфбой Абдуллаев ва Шарифа Юсуфбоева каби тажрибали деҳқонлар ўз зиммаларига олганлар. Кўп йиллардан буён сувчилик касбини шарафлаб келаётган бу моҳир сувчилар бригадамиз далаларининг паст-баландлигини, қия ва нишабларини беш қўлдай ёддан билишади. Улар сув тараганда сувга жон киргандек эгатлар оралаб равон оқади. Бригада сувчилари ажойиб тажриба тўплашган. Ғўза эгатларида сувнинг камида 18-20 соат оқишига эришмасдан туриб, тупроқ қораймайди.

Тупроқ қораймагунча эса ғўза сувга қонмайди. Сувчи ва механизатор — пахта агротехникасининг икки қаноти. Буни яхши ҳис қилган бригадамиз пахтакорлари сувдан чиққан майдонларни тобга келиши билан сифатли культивация қилмоқдалар. Культивациянинг бир кун кечикиши ёки бир кун олдин ўтказилиши ҳам ғўза агротехникасига зид. Ғўзанинг муддатидан барвақт культивация қилиниши тупроқнинг тез қотиб қолишига сабаб бўлса, культивациянинг маълум муддат кечикиши катта кесакларнинг кўчишига, оқибатда эса ғўза илдизларининг очилиб қолишига олиб келади. Шунинг учун ғўза агротехникасида ҳар бир ишнинг ўз ўрни, ўз навбати ва ўз муддати бор.

Суғориш ҳам ўзига хос санъат. Ғўзага сув тараётган деҳқон ўз зиммасига нақадар юксак вазифа ва масъулият олганлигини ҳар доим ҳис этмоқлиги лозим. Кузги улкан хирмоннинг тақдири кўп жиҳатдан сувчининг ҳозирги меҳнатига, шу кундаги ишнинг сифатига боғлиқ.

Бизнинг бригадамизда сувчи ва механизатор ҳамкорлиги намунали йўлга қўйилган. Ҳар бир ғўза пайкалида ҳар 15-20 кунда сувчи механизаторга, механизатор эса сувчига ўз ўрнини бўшатиб бермоқда. Сувчи ва механизатор юбилей йилининг муносиб улкан хирмони учун бир жон, бир тан бўлиб курашмоқда.

Мен бригада бошлиғи сифатида механизатор ва сувчи дўстларим ҳамкорлигига, уларнинг меҳнат бирдамлигига етакчилик қилмоқдаман. Шу билан бир қаторда мен ўз универсалимда ғўза пайкалларини сифатли культивация қилишга эришиб, айни пайтда бригада аъзоларининг иш сифатини ҳам кузатиб бораман. Ҳозир ғўза пайкалларимиз тўртинчи ишловдан чиқмоқда.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллик байрамига шахсий меҳнат совға сифатида мен 350 тонна «оқ олтин»ни «зангори кема» бункеридан тўкишга қарор қилдим. Бу айни пайтда сирдарёлик механизатор Аҳмаджон Валиев чақириғига жавобим бўлади. Ғўза парвариши давомида 400 гектар майдонга сифатли ишлов бераман. Бу йилги мавсумда икки ёш механизатор шогирд тайёрлайман. Бригадамизда етиштирилган ялпи ҳосилнинг 60 процентини машиналарда териб олишга эришамиз.

Бригадамиз пахтакорлари мана шундай юксак мажбурият олиб меҳнат қилмоқдалар. Аҳди борнинг бахти бор, дейдилар. Биз ўз сўзимизнинг устидан чиқиш учун қўлни қўлга бериб астойдил курашамиз.

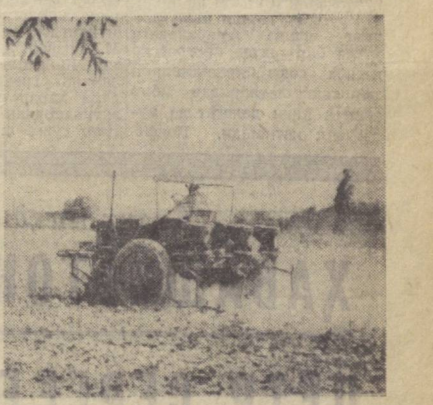

Хўжайли районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллик байрами шарафига 1350 гектар пахта майдонидан 5 минг тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этишга қарор қилганлар. Колхоз деҳқонлари бу йил биринчи марта асосий майдонларга «Тошкент» навли чигит экиб, ҳар гектар майдонда 90-100 минг тупдан кўчат ўстиришга муваффақ бўлмоқдалар. Суратларда: 1. Октябрь революцияси орденининг кавалери Қобул Жуманов 25 йилдан буён пахтачилик бригадасига етакчилик қилиб келмоқда. Қ. Жуманов (ўнгда) колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Сайёрбоев билан гуркираб ривожланаётган ғўзаларни кўздан кечирмоқда. 2. Пахта далаларида ғўзаларнинг барқ уриб ривожланишида моҳир сувчи Қурбиёз Сиддиқовнинг хизматлари катта. У миришкорлик билан сув тараб, ғўзаларни чилла сувига қондирмоқда. 3. Ғўзалар об-тобида культивация қилинмоқда.

Р. Саидов фотолари.

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР

ҒИЖДУВОН. Энгельс номли колхознинг Саид Мустақимов бошлиқ бригада пахтакорлари ҳосилдорликни гектар бошига 50 центнерга етказиш учун кураш бошлаганлар. Раззоқ Болтаев ва Болта Раҳматов каби моҳир сувчилар кунига 1,5-2 гектар майдондаги ғўзаларни об-ҳаётга қондириб, мўл ҳосилга пухта замин яратмоқдалар.

О. КОМИЛОВ.

УЧҚЎРҒОН. «Андижон» колхозининг пахта далаларида ғўза ёппасига шоналади. Колхознинг миришкор сувчилари Б. Давлатов, Э. Султонов, А. Каримов ва бошқалар ғўзани сувга қондириб ҳосил нишоналарини кун сайин кўпайтиришга эришмоқдалар.

Н. СУЛТОНОВ.

ЯНГИҚЎРҒОН. «Ленинизм» совхозининг пахтакорлари ғўза парваришини зўр уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Идора ходимлари ва ҳимматли пенсионерлардан иборат 45 кишилик мадад бригадаси деҳқонларга кўмаклашишга бел боғладилар.

Н. ОРТИҒАЛИЕВ.

ЎРТА ЧИРЧИҚ. Терешкова номли колхоз деҳқонлари шу кунга қадар ғўзаларга 4 марта ишлов бердилар. А. Матсобиров, У Убайдуллаев, Х. Тўлаев сингари уста сувчилар ғўзеларни чилла сувига қондириб, дала меҳнаткашларига намуна бўлмоқдалар.

М. ҒУЛОМОВА.

ПИСКЕНТ. «Гулистон» колхозида ғўза парвариши юксак агротехника қоидалари асосида ташкил этилган. Комил Алиев бошлиқ бригада пахтакорлари 40-45 центнерлик «оқ олтин» хирмони учун астойдил меҳнат қилаётирлар.

С. ЙЎЛДОШЕВА.

ХУШХАБАРЛАР

ХАШАК ЎРИМИ ҚИЗҒИН

Қамаши районидаги «Фарғона» совхози чорвадорлари хашак ўримини кун сайин авж олдирмоқдалар. Шу кунгача 960 тонна дағал хашак ўрилиб, қишлов жойларига ғарамлаб қўйилди. 470 гектар майдондаги бедадан сенаж бостирилди. Механизаторлардан Кенжа Хожиқулов, Жўра Жавлиев, тележкачилардан Тоштемир Ҳайдаров, Ўрол Назаровлар кунлик хашак жамғариш топшириғини икки баравар қилиб бажармоқдалар.

М. ЭСОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

НУРОТА. «Октябрь 50 йиллиги» совхози коллективи давлатга гўшт сотиш ярим йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Тайёрлов пунктига пландаги 70 тонна ўрнига 90 тонна семиз қўй ва қорамол топширилди. Шунингдек, сут тайёрлаш ярим йиллик топшириғи ҳам ошириб адо этилди.

Давлатга гўшт, сут топшириш давом эттирилмоқда.

КОМБАЙНЛАР БЕТИНИМ ИШЛАМОҚДА

Оҳангарон районининг ғаллакорлари бу йил 25 ярим минг тонна дон тайёрлашга азму қарор қилганлар. Ҳозир районнинг ҳамма хўжаликларида ўрим-йиғим кучайтирилаяпти. 1-«Оҳангарон» совхозида ўнта комбайн тонг саҳардан қош қорайгунча тинимсиз ишлаяпти. Кейинги икки кунда графикдаги 160 гектар ўрнига 220 гектар ернинг ғалласи ўрилиб, 243 тонна дон янчилди. Ғани Деҳқонов, Оллоберди Қўйбоқов каби уста комбайнчилар кунига 15-16 гектар майдондаги ғаллани ўряпти. Коммунист Абдулла Холиқов кунлик ўрим графигини икки ҳисса адо этяпти.

Совхоз шофёрлари дон ташишда фидокорлик намуналарини кўрсатяпти. Жалол Усаров ҳар куни 30 тонна донни тайёрлов пунктига етказиб беряпти. Бошқа шофёрлар ҳам ана шундай кўрсаткичга эришяпти.

Райондаги «Тошкент» от заводи, «Олмалиқ» совхози ва бошқа хўжаликларда ҳам ғалла ўрим-йиғими, давлатга дон етказиб бериш суръати оширилмоқда.

Т. ХУШНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

МАИШИЙ ТЕМАДА

ТЎКИН ДАСТУРХОН

Бу йил баҳор кечикканлиги туфайли ёз ноз-неъматлари билан меҳнаткашларни таъминлашда бироз узилиш рўй берди. Ҳозир ўша узилишга барҳам берилди дейиш мумкин. Меҳнаткашларга республика бўйича ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 500 тонна кўп сабзавот етказиб берилди. Бу йил Қорақалпоғистон АССР, Наманган, Фарғона, Хоразм областларида ва Тошкент шаҳрида меҳнаткашларни сабзавот билан таъминлаш анча яхши ташкил этилди.

Меҳнаткашлар дастурхонини тўкин-сочин қилиш, уларнинг сабзавот маҳсулотларига бўлган талабларини қондириш савдо ходимларимиз олдида турган муҳим вазифалардандир. Шуни ҳисобга олиб Тошкент шаҳридаги тайёрлов ва савдо ташкилотлари қайта ташкил этилди. «Ташзаготплодовощторг», «Ташплодовощ» шаҳар бирлашмасига айлантирилди. ва янги ташкил этилган район улгуржи — чакана савдо идоралари унинг қарамоғига ўтказилди. Бу ташкилот зиммасига республикамизнинг совхоз ва колхозларидан сабзавот ва картошкани келтириб, уларни савдо дўконларида сотиш, болалар муассасалари, умумий ишчилар овқатланиш таъминоти бўлимларини сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш вазифаси юклатилди. Бу савдо маданиятини оширишга, савдонинг прогрессив усулларини кенг қўлланишга имкон беради.

М. РАСУЛОВА.

Озарбайжон халқ рассоми Петр Сабсай СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб янги скульптура асарларини яратмоқда. Суратда: П. В. Сабсай ўз устахонасида. Орқада Степан Шаумян ҳайкалининг ганчдан ясалган модели.

ТАСС фотохроникаси.

СССР-50
ОЗАРБАЙЖОН ҲАФТАЛИГИ

ҚАЛБ ТАШАККУРИ

**Сўна КАЗИЕВА,
Озарбайжондаги 5- совхоз комплекс механизациялашган пахтачилик бригадасининг бошлиғи**

Ўзбекистон ва Озарбайжон пахтакорларининг социалистик мусобақаси анъанага айланиб қолди. Бу мусобақа жуда кўп вақтдан бери давом этиб келмоқда. Бундан бир неча йил аввал Фузулий райони пахтакорларининг делегацияси Ўзбекистонда бўлган эди. Шунда район пахтакорлари билан Янгийўл райони пахта усталари ўртасида ўзаро мусобақа олиб бориш юзасидан шартнома имзоланган эди. Бизнинг делегациямизга икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Фузулий районидаги «1 Май» колхозининг раисаси Шомома Ғасанова раҳбарлик қилган эди. Кейинчалик менинг опам — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони комплекс механизациялашган пахтачилик бригадасининг бошлиғи Севил Казиева ҳам бир неча бор Ўзбекистонга — ўз устозлари ҳузурига бориб келди. У машҳур механизатор Ленин мукофоти лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова билан яқин дўст тутинди. Ундан жуда кўп нарсаларни ўрганди, пахтадан юқори ҳосил олиш, пахтачиликка механизацияни кенг татбиқ этиш сирларини эгаллади. Мен ҳам опам Севил Казиеванинг изидан бориб сизнинг республикангиздан ўзим учун муносиб мусобақадош дугонамни топдим. Мен машҳур Турсуной Охунованинг синглиси Инобат билан мусобақа олиб боришга аҳд қилдим.

Мен республикаларимизнинг ажойиб пахта усталари ўртасида яқин алоқаларни очиқ кўриб турибман. Бу ўринда Ўзбекистоннинг машҳур пахтакори Ленин мукофотининг лауреати Жавод Кўчиев билан Озарбайжоннинг таниқли пахта устаси Сардор Имралиев ўртасида бораётган ўзаро мусобақанинг ишга қанчалик ёрдам бераётганлигини айтиб ўтмоқчиман. Уларнинг иккаласи ҳам қаҳрамон пахтакорлар. Улар бир-бирлари билан хат ёзишиб туришади. Ўзларининг ишлари ҳақида бир-бирларига дарак бериб, бир-бирларидан маслаҳат олиб туришади.

Озарбайжон пахтакорлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпкодан ғоятда миннатдордирлар. У бизнинг пахта далаларимизда бир неча бор бўлди. Ўзининг яхши маслаҳатлари билан ҳамкасбларига ёрдам берди. Чунончи, пахтачиликни комплекс механизациялаш, минерал ўғитлардан фойдаланиш, теримда кўпроқ машиналардан фойдаланиш тўғрисида берган маслаҳатлари бизга жуда қўл келди.

Республикамизда пахтачиликни янада тараққий эттиришнинг жуда бой имкониятлари бор. Ҳали ўзлаштирилмаган, қишлоқ хўжалиқ оборотига кирмаган ерлар борки, булар пахтачиликнинг асосий резервлари ҳисобланади. Бу ўринда ҳам ўзбекистонлик қардошларимиздан жуда кўп нарсаларни ўрганмоқдамиз. Мирзачўл ерларини, Қарши ва Сурхон-Шеробод даштларини ўзлаштириш ва асрлар бўйи нафи тегмай ётган ерларга обҳаёт етаклаб келтириш борасида эришган ютуқларингиз ва тажрибаларингиз биз учун ғоятда қўл келяпти. Биз Муғон даштини пахтачиликнинг йирик маконига айлантирмоқдамиз. Қорабоғ, Мил, Ширвон чўлларини батамом ўзлаштириб, йирик пахтачилик районларига айлантирмоқдамиз. Бундан ташқари, Нахичеван Автоном Республикасидаги кенг майдонларга сув чиқариб, «оқ олтин» етиштирмоқдамиз.

1913 йилга нисбатан Озарбайжонда пахта экиладиган ерлар икки мартадан ҳам ортиб кетди, пахта етиштириш эса 5 мартадан ҳам кўпайди. Ҳозирги кунда 400 дан ортиқ колхоз ва совхоз фан ва техника эришган ютуқлардан тўла фойдаланмоқда. Айниқса сизнинг республикангизда ишлаб чиқилган терим агрегатларидан унумли фойдаланмоқдалар. Айниқса «Ўзбекистон» маркали машинангиз бизнинг республикамизда ҳам доврўғ солди. Бунинг учун машина ижодкорларига, ишчи ва инженерларга минг-минг раҳмат айтамиз.

Беш йилликнинг биринчи йилида Озарбайжон пахтакорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириб, давлатга 380 минг тонна, яъни планда кўрсатилганига нисбатан 45 минг тонна кўп пахта сотишга муяссар бўлдилар. Бу билан улар беш йилликнинг охирига мўлжалланган маррани эгалладилар.

Пахтадан мўл ҳосил етиштириш туфайли хўжаликларининг экономикаси янада ривожланди. Колхозчи ва совхоз ишчилари қўшимча даромад олмоқдалар, 1971 йилда қўшимча олинган даромад 250 миллион сўмни ташкил этди.

Озарбайжон пахтакорлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, бу йил ўтган йилдагидан ҳам кўпроқ «оқ олтин» етиштириш, пахтадан тағин ҳам юқори ҳосил олиш режаларини амалга оширмоқдалар. Бу соҳада биз сизнинг бой тажрибангиздан, сизларнинг бизга кўрсатган қардошларча ёрдамингиздан беҳад миннатдормиз.

ОЗОДАЛИК — САЛОМАТЛИК ГАРОВИ

ҲАММАНИНГ БУРЧИ

Ибн Сино, Розий ва бошқа ҳакимлар азалданоқ атроф-теваракнинг озода бўлишига катта аҳамият беришган. Масалан, Розий (850—923 йиллар) тиббий даволаш учун жой танлашда ҳар ер-ҳар ерга гўшт осиб қўйган. Қаерда гўшт узоқ вақт яхши сақланса, шу жой тиббий жиҳатдан матлуб ҳисобланган.

Биз кундалик ҳаётимизда яна бир қатор тиббий қоидаларга риоя қиламиз. Овқатдан сўнг идишлар, қозон-товоқлар шу заҳотиёқ ювилиб, тўнтариб қўйилади. Овқатдан олдин ва сўнг қўл ювилади. Шу йўл билан қўллар миллиард-миллиард микроблардан ҳоли бўлади...

Навоий узоқ бўлса ҳам обод, кўкаламзор гузар ва кўчалардан юришни ёқтирар экан. Кўчаларга сув сепиб, супуриб қўйганнинг қўли дард кўрмасин, дер экан. Бир гал бир кўчага сув сепилмай қолган экан. Навоий бунинг сабабини суриштирибди. Одамлар фаррош оламдан ўтганини айтишибди. Навоий марҳумнинг уйига бориб, таъзия билдирибди...

Абу Али ибн Сино «Ҳаво соф бўлса эди, одам минг йил умр кўрарди», деб ҳақ гапни айтган. Серсув, сердарахт ва озода жой бўстонга айланади. Бундай гўзал ва соф табиат бағрида киши ширин ҳаёт кечиради, дард кўрмайди.

Модомики шундай экан, узоққа бормайлик, пойтахт шаҳримиздаги Салор, Бўзсув, Калковус, Анҳор сувлари нима учун ҳамон ифлослантириляпти? Профессор А. Зоҳидовнинг маълумотига қараганда, ўтган йилларда бу сувлардан фойдаланганлар бошқаларга кўра олти марта кўпроқ юқумли ичак-ошқозон касалликларига чалинган. Бундан ҳалиям орамизда анҳорлар, ариқлар, қудуқларнинг тозалигига бепарволик билан қаровчилар бор, деган хулоса чиқади.

Пастқам, «киши билмас» кўчаларда гигиена-санитария қоидаларига зид ҳолда овқатланувчилар ҳам йўқ эмас. Айрим ҳолларда юлғич олиб-сотарлар овқат ва сабзавотларни мутлақо ифлос шароитда нақд пуллашяпти. Яқинда бир овқатфурушни рентгенда текширишга тўғри келди. Унинг ўпкаси касал чиқди. Иккинчи бир кимсанинг қўлларида эса юқумли ич кетказувчи микроблар топилди. Уларга қарашли идиш-товоқлар ҳам тоза бўлиб чиқмади.

«Озода юриш кишининг заковатига, нозик диди, ахлоқи, тиббий маданиятига боғлиқ. Атоқли совет медицина арбоби Н. А. Семашко «Санитария маданиятисиз, умуман маданият бўлиши мумкин эмас», деб жуда тўғри айтган эди. Шу нуқтаи назардан қараганда қудуқларни ифлос қилган, ахлатларни кўчага ташлаган, мағзавани ариққа оқизган шахсларни маданиятли деб бўладими, ахир?!

Чивин ва пашшалар — ифлосликнинг кони. Ўз навбатида барча дарду касалликлар ҳам ифлосликнинг, паразитларнинг маҳсулидир. Масалан, биттагина пашшанинг танасида 6 миллионга қадар бактериялар, ичагида эса 300 миллионга қадар микроорганизмлар топилади. Бинобарин уй-жой озода бўлса, касаллик тарқатувчи паразитлардан ҳам ному нишон қолмайди.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

Планетамизда

ИТАЛИЯНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

РИМ, 27 июнь. ТАСС мухбири **Ю. Лопатин** хабар беради:

Ҳукумат кризиси роса бир ой давом этганидан кейин Италияда янги кабинет тузилди. Бу кабинет коалицион характерда бўлиб, уч партия — христиан-демократик, социал-демократик партиялар ва либераллар партиясининг вакилларидан иборат. Мамлакатда кейинги ўн йил мобайнида ҳокимият тепасида турган «сўл центрист» ҳукумат коалициясидан янги ҳукумат блокининг фарқи шуки, унда социалистлар йўқ. Лекин бу ҳукуматда либераллар консерватив партиясининг вакиллари бор.

Христиан-демократ Жулио Андреотти янги ҳукуматга бошчилик қилади. Жулио Андреотти бундан аввалги бир партияли кабинетга бошчилик қилган эди. Бу кабинет христиан-демократик партия вакилларидангина иборат бўлиб, муддатидан илгари парламент сайловларига тайёргарлик кўриш ва бу сайловларни ўтказиш вақтида тузилган эди.

Янги кабинетда 26 министрлик лавозимларининг 17 тасини христиан-демократлар, 5 тасини социал-демократлар ва тўрттасини либераллар эгаллайди.

Республикачилар партияси янги кабинетга киришдан воз кечган бўлса ҳам, парламентдаги ўз аъзоларининг овози билан кабинетни қўллаб-қувватлажагини айтди.

Италиядаги янги центрист ҳукумат кескин ихтилофлар ва қаттиқ сиёсий кураш вазиятида тузилди. Мамлакатдаги сўл ва демократик кучлар бу ҳукуматнинг тузилиши Италиядаги сиёсий ҳаётни ўнг томонга буриб юбориш йўлидаги уринишдан иборат деб ҳисобладилар.

Италия Компартиясининг раиси Л. Лонго Анконда ўтказилган оммавий митингда нутқ сўзлаб, Италия ҳозирги вақтда урушдан кейинги даврнинг энг жиддий кризисларидан бирини ўз бошидан кечирмоқда, деб таъкидлади. Бу кризисда, деди у, ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий, ҳам ғоявий, ҳам маънавий омиллар бир-бири билан қўшилиб кетди. Кенг халқ бирлигига ва меҳнаткашлар оммасининг розилигига таяниб бу кризисни тамомила бартараф қилиш мумкин эди. Аммо, деб уқтириб ўтди Л. Лонго, христиан-демократик партиянинг раҳбарлари центристик руҳдаги қарорни ва мамлакатни ўнг томонга буриб юборишни афзал кўрдилар. Л. Лонго ғоят ҳушёр бўлишга ва барча халқ кучларини сафарбар қилишга даъват этди.

УРУШГА ҚАРШИ АНЖУМАН

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). АҚШ миллий касаба союз конференциясининг Сент-Луис шаҳрида (Миссури штати) бўлиб ўтган якунловчи мажлисида урушга қарши, тинчлик учун курашувчи янги касаба союз ташкилоти тузилганлиги эълон қилинди.

Урушга қарши анжуманнинг ишида Америкадаги ўттиз бир штат прогрессив касаба союз бирлашмалари ва ташкилотларидан бир мингга яқин делегат ва кузатувчи қатнашди. Конференция қатнашчилари Америка касаба союзларининг оддий аъзоларидан тўрт миллиондан ортиқ киши номидан вакил сайлаган эдилар.

Конференцияда Америкадаги бир қанча касаба союзларининг раҳбарлари, ишчилар ва касаба союз ташкилотларининг активлари, шунингдек, сенатор-демократ М. Гравел ва Мартин Лютер Кингнинг беваси, негрларнинг гражданлик ҳуқуқлари ҳаракатининг таниқли активларидан бири Корета Кинг сўзга чиқдилар.

ДЕМОКРАТИК КУЧЛАР ҒАЛАБАСИ

Демократик кучлар вакили Тиобио Яра Окинаванинг биринчи губернатори қилиб сайланди. У ана шу оролларда Окинава социалистик партияси, социалистик оммавий ва халқ партиялари, касаба союзлари, хотин-қизлар, ёшлар ташкилотлари ва бошқа оммавий ташкилотларни ўз ичига олган демократик фронтнинг ягона номзоди сифатида ҳаракат қилди. Демократик фронт префектура мажлисидаги ўринларнинг талайгина қисмини ҳам эгаллади.

Т. Яра 25 июнда ўтказилган сайлов натижалари эълон қилингандан кейин қуйидагиларни айтди: Мен Окинавадаги Америка ҳарбий базаларини тугатиш ва бу оролларни тинчлик зонасига айлантириш йўлидаги курашни давом эттириш ниятидаман.

Окинавада ўтказилган сайловда ҳукмрон либерал-демократик партиянинг вакили қақшатқич мағлубиятга учради. Министрлар кабинетининг бош секретари Н. Такэсита ана шу сайловларни шарҳлаб, ҳукумат бу сайловларнинг натижаларини «окинаваликлар томонидан чиқарилган ҳукм» деб қараши лозим эканлигини тан олишга мажбур бўлди.

(ТАСС).

Битимга эришилди

ПАРИЖ, 27 июнь. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси делегацияси билан социалистик партия делегацияси биргаликда ҳукумат программаси хусусида битимга эришдилар. Бу партиялар ана шу программани Франция миллат мажлисига ўтказиладиган навбатдаги сайлов чоғида сайловчиларга тақдим этиш ниятидадир. Франция Коммунистик партияси делегацияси билан социалистик партия делегацияси ўртасида бўлиб ўтган учрашувдан кейин Парижда эълон қилинган ахборотда ана шулар хабар қилинади.

АНГЛИЯ. Коммунистик партиянинг Лондондаги район ташкилотлари пойтахт меҳнаткашларининг митингларини тез-тез уюштириб туришади. Бу митингларда Европада тинчлик ва хавфсизлик масалалари муҳокама қилинади. Суратда: Буюк Британия Компартиясининг аъзолари меҳнаткашларни навбатдаги митингда қатнашишга даъват этмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

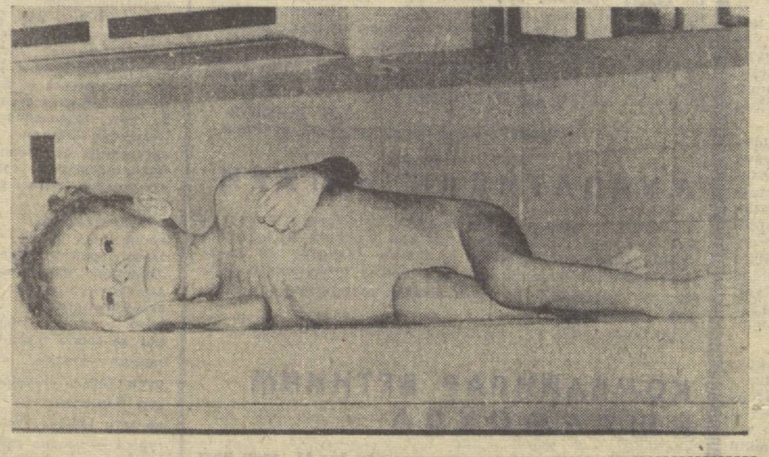

БРАЗИЛИЯ болалар ўлими энг кўп содир бўлаётган мамлакатдир. Бу ерда ҳар минг гўдакнинг 105 таси бир ёшга ҳам етмасдан ҳалок бўлмоқда. Бундай кўнгилсизликлар мамлакатда ишсизлик, қашшоқлик ва тўйиб овқат емаслик оқибатида содир бўлмоқда. Суратда: очлик ва касалликлар қурбони.

ТАСС фотохроникаси.

Қизиқ тақдирли кишилар

ҲАБАШИСТОНЛИК ПЕТР СЕРГЕЕВИЧ

Бундай кишиларни одатда асрлар билан беллашувчи улкан чинорга қиёс қилишади. Бажеронд Тэкле Каварьят ҳам чинор сингари ажойиб тақдирга эга. Эфиопиянинг шимолидаги Хирна қишлоғида истиқомат қилувчи бу нуроний чол чиндан ҳам чинорга ўхшаб кетади. Эфиопияга келганимда ҳар сафар мен бу ажойиб одамнинг уйида бўлишга ҳаракат қиламан. Биз рус тилида суҳбатлашамиз. Мезбон менинг она тилимни жуда яхши билади. Гоҳо-гоҳо шеър ўқиб қолади. У баъзан эски рус китобларидан шундай маълумотларни хотирлайдики, бу ҳақда Россиянинг ўзида ҳам фақат адабиётшуносларгина биладилар. Унинг русча номи ҳам бор: Петр Сергеевич...

Бундан бир неча йил муқаддам «Известия» газетасининг саҳифаларида мен Петр Тэкле ҳақида ёзган эдим. Аммо бунчалик кўп хат оларман деб хаёлимга ҳам келмаган эди. Тарихчилар, музей ходимлари, Россия-Эфиопия муносабатларининг тадқиқотчиларидан кўплаб хат олдим. Булар орасида Украинанинг Чернигов областидаги Вороньки қишлоғидан ҳам хат бор. Гап шундаки, Эфиопиянинг Харара шаҳридан олиб келинган Тэкле Петербургда гвардия полковниги Сергей Молчанов томонидан ўғил сифатида боқиб олинган эди. Сергей Молчановнинг рафиқаси Елена Сергеевна декабрист С. Волконскийнинг қизи эди. Петя кадетлар корпусида ўқиди, кейин Михайлов артиллерия билим юртини тугатди. Ҳабашистонлик бола ёзни Волконскийларнинг мулки ҳисобланган Вороньки қишлоғида ўтказарди.

Мен бу сафар келишимда Чернигов областидан юборилган хат билан суратни ҳам олиб келдим. Мезбон аввалига ҳайрон қолди. Ахир бу воқеаларнинг ўтганига анча вақт бўлган эди-да. Бажеронд Тэкле Каварьят хатни ўқиб роса қувонди.

— Мени Воронькида ҳалиям эслашаркан-да? Раҳмат, раҳмат. Худди ёшлигимга қайтгандай бўлдим...

Хатда қизиқ воқеалар ҳикоя қилинарди. Вороньки қишлоғининг аҳолиси ҳабашистонлик бола тўғрисида газетадаги хабарни кўплашиб ўқишибди. Қишлоқнинг кекса кишилари Г. С. Ляховенко ва О. И. Ильенколар ўз хотираларини ёзишибди. Улар ёшлигида «ҳабаш боласи», «қўнғир йигитча» Петько (украинча улар Тэклени шундай аташарди) билан бирга ўйнаб юришганини эслашибди.

Чол суратни кўздан кечиради. Улкан дарахт остида Волконскийларнинг меҳмонлари ўтиришибди. Мана Елена Сергеевнанинг ёнида Петя ҳам турибди. Петр Сергеевич таниш чеҳраларни кўриб, ёшлигини эслай бошлади. У Елена Сергеевнани буви деб чақирарди. Петянинг тарбияси билан ана шу аёл шуғулланарди. Болага француз тилини унинг ўзи ўргатган эди. Тэкле чолнинг жуда яхши эсида, бола бекорчиликдан зерикиб қолмасин деб Елена Сергеевна Петяга асал ари боқишни топширди. Бу ишга Петянинг ўзи ҳам жуда қизиқиб қолган эди.

Петр Сергеевич аристократик доиралар қабулига рус армияси офицери формасида келарди. Буюк рус шоирининг тўнғич ўғли Александр Александрович Пушкин билан учрашганлари ҳали-ҳали ёдида. Эфиопияга қайтиб кетаётганида Михайлов билим юртининг барча битирувчилари уни кузатгани чиқишган эди. Петр Сергеевич Эфиопияда тадқиқот ишлари олиб борган таниқли рус олими Александр Булатович билан дўстона муносабатларда эди. Мана ҳозир Бажеронд Тэкле Каварьят уйида ўтириб, бу нуроний чолнинг ҳикояларини мароқ билан эшитяпман. Ҳозир у 91 ёшда. Унинг ҳар бир сўзини ёзиб олишга ҳаракат қиламан.

— Мен Россия тарихини Волконскийлар оиласида ўргандим. Бизнинг оиламизда Пушкин чинакам даҳо эди. Биз тез-тез Пушкин ўқишлари уюштириб турардик. Ҳа, калбимнинг бир қисмини Россияга бағишлаганман. Мен Чехов ва Лев Толстойни кўмиш маросимларини яхши хотирлайман. 1905 йилги декабрь революцияси ҳам жуда яхши эсимда...

У менга Петербург ва Москвадан олиб келган рус китобларини кўрсатди. Аср бошларида нашр қилинган эски китоблар, дарсликлар, фотосуратлар.

— Мен энди Хирнадан ҳеч қаёққа жилолмайман, — деди у, — Совет Россиясига бормоқчи, у ерларни қайта кўрмоқчи эдим... Буни сизларда жуда яхши ўйлашибди. Россия—ҳаётимнинг абадий йўлдоши бўлди. Қудратли ва меҳрибон Россия!

Чол суҳбатдан анча толиқди шекилли, кўзларини юма бошлади. Яна менинг кўз ўнгимда улкан чинор образи гавдаланди. У узоқ вақт давлат хизматида бўлди. Италиянинг Эфиопияга қарши агрессияси муҳокама қилинаётганда Миллатлар Иттифоқида нутқ сўзлади. Қулликни бекор қилиш тўғрисидаги қонунни ишлаб чиқишда фаол қатнашди...

Ниҳоят, биз хайрлашдик. Чечер тоғларидаги Хирна қишлоғини кўринмас иплар билан Россияга боғлаб турувчи бу ажойиб инсон билан бўлган учрашувларни ҳеч қачон унутмайман.

Н. ХОХЛОВ.

(АПН).

ДОРУССАЛОМДАГИ ҲОДИСА

ДОРУССАЛОМ. (ТАСС). Яқинда Доруссаломда рўй берган ҳодиса Исроилнинг Африка мамлакатларидаги қўпорувчилик фаолиятига яна эътиборни жалб қилмоқда. Танзания полициясининг хабар беришича, ўтган жума куни тунда автомашинада икки ажнабий Танзания пойтахтининг чеккасида жойлашган ва кириш тақиқланган районга ўтишга уринган. Шу зонани қўриқлаб турган солдатлар уларнинг йўлини тўсиб машинани тўхтатишни талаб қилганлар. Автомобилда ўтирган кишилар буйруққа бўйсунмай қочмоқчи бўлган, соқчилар ўт очганлар ва тартиб бузувчилар шу жойда ўлдирилган.

Ҳодиса текширилганда, ҳар иккала ажнабий Исроил гражданлари бўлиб чиққан. Улар келгинди ёки Танзанияда доимо истиқомат қилиш—қилмасликларидан қатъий назар, бу ерда гап Исроил қилаётган қўпорувчилик ҳаракатларининг навбатдаги бир элементи тўғрисида бораётганлиги мутлақо равшандир.

Иш ташловчиларга қарши репрессиялар

ЛУСАКА, 27 июнь. (ТАСС). Солсберидан хабар беришларича, Жанубий Родезиянинг пойтахтида ва мамлакатнинг йирик саноат маркази Булавайо шаҳрида икки ҳафтадан буён автобус ҳайдовчи африкаликларнинг забастовкаси давом этмоқда. Забастовка натижасида ана шу шаҳарларда ва уларнинг атроф теварагида автобуслар қатнови тамомила тўхтаб қолди. Ирқчи маъмурлар забастовкани бостириш учун ҳаддан ташқари репрессия чораларини кўрдилар. Иш ташловчилардан кўп киши қамоққа олинди. Смит режими нуқтаи назаридан «ғайри қонуний» бўлган бу забастовкада қатнашишда айбланган 67 африкалик Булавайо судига берилди.

ВДР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

ХАНОЙ, 27 июнь. (ТАСС). Америка авиацияси Ханой, Хайфон, Вьетчи шаҳарларини ҳамда Шимолий Вьетнамдаги бир қанча вилоятларнинг аҳоли яшайдиган бошқа районларини 26 июнда бомбардимон қилганлиги муносабати билан ВДР ташқи ишлар министрлиги баёнот берди.

Баёнотда қуйидагилар таъкидланади. Ана шу ваҳшиёна бомбардимон қилиш Намдинь, Винь ва Хонгай шаҳарларига ҳужум қилиниб, портлар миналаштирилганидан, ВДРнинг дамбалар ва ирригация иншоотлари системасига зарбалар берилганидан кейин амалга оширилди. Бу ҳаракатлар жаҳон жамоатчилигининг қатъий норозилигига қарамай, АҚШ ВДРга қарши урушни кучайтиришни давом эттираётганлигини кўрсатади. Бу эса ВДР суверенитети ва хавфсизлигини ғоят қўпол равишда бузишдир, деб таъкидланади баёнотда.

Баёнотда Вьетнам халқи Жанубий Вьетнам озодлиги, социалистик шимолни ҳимоя этиш ва барпо қилиш, ватанни тинч бирлаштириш йўлида АҚШ агрессиясига қарши адолатли кураш олиб боришга қатъий бел боғлаганлиги ҳам таъкидлаб ўтилади.

Ватанпарварларнинг ҳужуми

ЛОНДОН, 27 июнь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик кучларининг бўлинмалари бугун Сайгон қўшинларининг Хюэ шаҳридан ғарбдаги позицияларига яна қаттиқ ҳужум қилдилар. Халқ озодлик қуролли кучларининг артиллерияси айни вақтда Сайгон қўғирчоқ қўшинларининг шу районидаги бир қанча истеҳкомларига қаттиқ зарба берди. Рейтер агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти қўшинларининг Хюэ районидаги ана шу ҳужуми сўнгги икки ой ичида бўлиб ўтган ҳужум операцияларининг энг кучлисидир.

СПОРТ

ХАБАРЛАР

Чавандознинг бронза медали

Минск шаҳрида чавандозлик бўйича мамлакат чемпионати бўлди. Мусобақа қатнашчилари спортнинг ана шу турида бир йўла 12 тўсиқни ишғол этишдан ўз маҳоратларини кўрсатдилар. Россия федерацияси «Урожай» жамиятининг «Рок» лақабли отини бошқарган спортчи В. Горелкин уч кураш мусобақаларида мамлакат чемпиони бўлди.

Мусобақаларнинг дастлабки кунлариданоқ олдинги ўринларни эгаллаб келган Арманистон ССР вакили К. Закарянинг «Фигас» лақабли оти эгасини доғда қолдирмади. Уч хатога йўл қўйган бўлсада, арманистонлик чавандоз иккинчи ўринни эгаллади. Узбекистонлик Мамажон Исмоилов чавандозлик мусобақаларида ҳамиша совриндор бўлиб келган. «Пахтакор» жамияти номидан от сурган Исмоилов Минск учрашувларида учинчи ўринни олди ва бронза медали билан тақдирланди.

«Янгиариқ»— карвонбоши

Мамлакат футбол чемпионати иккинчи лига командаларининг навбатдаги тур мусобақаларида бешинчи зона вакиллари анча яхши натижаларга эришдилар. Ўзбекистоннинг «Янгиариқ» командаси бу сафар ҳам ғолиб чиқиб, ўз группасида карвонбошилик қилмоқда. «Автомобилист» (Термиз) — «Янгиариқ» учрашуви 1:2 ҳисобида хоразмлик футболчилар фойдасига ҳал бўлди. Фарғоналик нефтчилар ва «Янгиер» командаси ўртасидаги ўйин 2:2 ҳисобида кучлар тенг келган ҳолда тугади. Ульяновск шаҳрининг «Волга» командаси Йошкар-Ола спартакчилари дарвозасига жавобсиз икки тўп киритди. Тольяттининг «Торпедо» командаси ўйинчилари Чебоксари «Энергия» командаси дарвозасига уч тўп киритиш билан ғалаба қозондилар. Оренбургнинг «Локомотив» ва Ижевскнинг «Зенит» командалари ўртасидаги ўйин 1:3 ҳисобида тугади. Саранскнинг «Электросвет» ва Саратовнинг «Сокол» коллективлари учрашувлари ҳам шундай ҳисобда тугади.

Бир тўп — икки очко

Ўтган куни олий лига командалари ўртасида ягона учрашув бўлди. Майдон эгалари — москвалик торпедочилар билан Минск динамочилари куч синашдилар. Ўйин анча қизиқарли ўтди. Учрашувнинг 47-минутида майдон эгаларининг вакили Смирнов динамочилар дарвозасини ишғол қилди. Ана шу ягона тўп торпедочиларга икки очко олиб берди.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА. 12.35 — Янгиликлар. 12.45 — Болалар учун концерт. 13.35 — **Хайр, дўстлар** (бадиий фильм). 15.10 — Чўллар яшнар инсон қўлида. 15.40 — Музикали афиша. 16.30 — Халқ нақшлари. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Мактабдан ишлаб чиқаришга. 18.40 — Ахборот. 19.10 — МОСКВА. **Футбол: «ЛОКОМОТИВ»** — «ДИНАМО» (Москва). 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.15 — Адабий музикали кўрсатув. 21.00 — Хур республикалар бузилмас иттифоқи. Литва телевидениесининг программаси. 22.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.20 — МОСКВА. 18.25 — Янгиликлар. 18.30 — Олимлар жавоб беради. 19.10 — ТОШКЕНТ. 19.50 — Ўқишга марҳамат. 20.00 — МОСКВА. 22.00 — **Ҳаётга қайтиш** (ҳужжатли фильм). 22.30 — **«Оқ тунлар»** санъати фестивалининг якунловчи концерти.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.50 — Реклама. 21.00 — **Иш билармон кишилар** (бадиий фильм).

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 8.25— Область театрлари таниқли артистларининг концерти. 9.30— Москва. «Ер ва эл» радиожурнали. 10.25—**Реваз Лагидзе** қўшиқлари. 11.15 — «Изланиш, эксперимент, ихтиро». Грузия радиосининг эшиттириши. 11.30 — **Г. Мушель.** «Кашмир афсонаси» балетидан парчалар. 12.15 — Ўзбекистоннинг зарбдор қурилишларида. 12.25 — Қурувчилар учун концерт. 13.30 — «ОРЭРА» вокал чолғу ансамблининг концерти. 14.00 — «Жонажон ўлка заковати». Грузия радиосининг эшиттириши. 15.10—Узоқ жойларда яшайдиган гидрометеорология ходимлари учун эшиттириш ва концерт. 16.10 — Грузия ёш ижрочилари концерти. 16.50—«Правда» газетасининг обзори. 17.00— Партия-раҳнамомиз (музикали-адабий радиокомпозиция). 18.00 — «Грузия индустриясининг марралари». 18.10—«Ушшоқ ва Ироқ» классик қўшиқлари. 19.20—Енгил грузин куйлари. 20.00—«Юность Грузии» «Ёшлик» радиостанциясининг меҳмони. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимларининг талабларига мувофиқ концерт. 22.15—Лирик қўшиқлар. 22.40— Грузия ёзувчиларининг ҳикоялари. 23.10—Куйлар тинглаб дам оламиз.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/VI да **Севги ҳақида афсона**, 30/VI да **Манон Леско**, 1/VII да **Париж алачгаси**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Рам ва Шам (2 серия) — НАВОИЙ номли, «ЧАЙКА», «КЎКЧА», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 3, 5 ярим ва кеч 8 да).

Зулматдан зиё — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ромео ва Жульетта (2 серия)— ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12,2 ярим ва 5 да).

Прерия — «МОСКВА» (кундуз соат 12 ва 2 да).

ОХУНБОБОЕВ НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ

1972—1973 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

фармацевтика, тиш техниклари, фельдшер-лаборантлик бўлимларига — ўқиш муддати 1 йил 10 ой.

санитар-фельдшерлик бўлимига — ўқиш муддати 2 йил 6 ой.

Ҳамма бўлимларга тўлиқ ўрта маълумотга эга бўлган, ёши 30 гача бўлган кишилар қабул қилинади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, етуклик аттестатининг асл нусхаси, 286-формадаги медицина справкаси, бош кийимсиз олдирилган 3Х4 сантиметр ҳажмида 4 та фотосурат. Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Ўқишга кирувчилар **она тилидан ва адабиётдан** (ёзма иншо), химиядан (оғзаки) **имтиҳон топширадилар**.

Аризалар 15 августгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Барнаул кўчаси 9- уй.

ТОШКЕНТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ 1972—1973 ўқув йилига

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Факультетлар: даволаш, санитария-гигиена ва стоматология.

Даволаш, санитария-гигиена факультетларида ўқиш муддати — 6 йил, стоматология факультетида ўқиш муддати — 5 йил.

Ҳужжатлар 20 июндан 31 июлгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача, қабул қилиш 21 августдан 25 августгача.

Ариза институт ректори номига ёзилади. **Аризага етуклик аттестати ёки ўрта махсус ўқув юртини тугатганлиги ҳақидаги диплом (асл нусхаси), сўнгги ўқиш, иш, ёки хизмат жойидан характеристика, 3Х4 сантиметр ҳажмида 5 дона фотосурат, 286-формадаги медицина справкаси қўшиб топширилади.**

Булардан ташқари иш стажига эга бўлганлар меҳнат дафтарчасини ёки унинг муассаса ва корхона раҳбарлари томонидан тасдиқланган копиясини топширадилар.

Ҳужжатлар топширилаётганда паспорт, ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисида гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Институтга кирувчилар **физикадан** (оғзаки ёки ёзма), **химиядан** (оғзаки), **биологиядан** (оғзаки) **ҳамда она тили ва адабиётдан** (иншо) **имтиҳон топширадилар.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 103-уй.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети полиграфчилар тайёрлайдиган 9-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ **1972 — 73 ўқув йили учун**

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ: **линотипист, ҳарф терувчи, печатник ва муқовачилар тайёрлайди.**

Билим юртига 15-16 ёшдаги 8- синфни тамомлаган ўғил ва қиз болалар қабул қилинади.

8- синфни битирган ёшлар билим юртида 3 йил ўқийдилар ва ўрта маълумот (11- синф ҳажмида) олганликлари ҳамда билим юртини тамомлаганликлари ҳақида аттестат оладилар.

Билим юртида ўқиган муддат узлуксиз меҳнат стажига киради.

Билим юртида машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртига қабул қилинганлар бепул кийим-бош ва 3 маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: билим юрти директори номига ариза, автобиография, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома (асли) ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), мактабдан характеристика, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 3Х4 сантиметр ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳар, Чилонзор райони, Нурхон кўчаси, 21-уй (телефонлар: 77-10-56; 77-10-33). 7, 9, 13- троллейбуслар ва 2, 3, 6, 14, 24, 27, 34, 54- автобусларнинг «Волгоград» бекати).

«ЎЗБЕКГИДРОЭНЕРГОСТРОЙ»НИНГ АВТОТРАНСПОРТ КОНТОРАСИ

III-класс шоферлари курсига тингловчилар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ой.

Ўқиш даврида тингловчиларга стипендия тўланади.

Машғулотлар 15 июлдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Орджоникидзе райони, Ялангоч посёлкаси.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация заводи медико-санитария қисмининг коллективи медико-санитария қисмининг бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач Н. Эргашевга отаси

Эргаш **МИРЗААҲМЕДОВнинг**

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 330,683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 331451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд —31—072. Термиз — 55—35. Урганч — 31—55. Фарғона — 4—29—44.